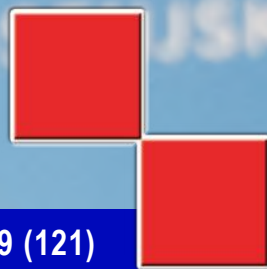

VILA

ČASOPIS ZA LIKU I VELEBITSKO PRIMORJE ■ VELJAČA 2025. ■ BROJ 29 (121)

E L E B I T A

U ovom broju ... Kalendar za 2025. godinu

Intervju

Jasna Orešković Brkljačić

Zamjenica župana Ličko-senjske županije

***supra*net**

TO MAKE ***IT*** SIMPLE

***supra*net**

TO MAKE ***IT*** SIMPLE

VILA VELEBITA

časopis Like i Velebitskog primorja

Osnivač i izdavač:

Udruga Ličana "Vila Velebita" Zagreb

Za izdavača:

Udruga Ličana "Vila Velebita" Zagreb

Glavni urednik:

prof.dr.sc. Milan Vrkljan

Zamjenica glavnog urednika:

Anja Milinković

Uredništvo:

Pomoćnici glavnog urednika:

Katarina Kolaković, Nikica Marković

Članovi:

Tihomir Marjanović, Josip Milinković, Ivan Krpan, Drago Asić, Željko Starčević, Hrvoje Milinković, Filip Marković

Kontakt i web adresa:

urednistvo@vila-velebita.hr

www.vila-velebita.hr

IBAN:

HR222360001101435362

Grafička priprema i DTP:

Tihomir Marjanović Šima

Fotografije:

Autori, Foto Badrov,

Arhiv Vile Velebita, Internet foto izvor

Tisak:

Kerschoffset d.o.o., Zagreb

Naklada:

300 primjeraka

Upravni odbor Udruge:

Josip Milinković - predsjednik

Dopredsjednici:

Nikola Kostelac, Katarina Kolaković,

Ivan Krpan

Članovi:

Milan Vrkljan, Drago Asić, Nikica Marković, Petar Oršanić, Milan Vranić, Petra Jozipović, Krešimir Kostelac, Dubravko Jelić, Ivan Sorić

Nadzorni odbor Udruge:

Josip Burić - predsjednik

Članovi:

Nikola Starčević, Željko Starčević

ISSN 1331-7059

EAN code: 9771331705001

IZ SADRŽAJA:

Jasna Orešković Brkljačić - Intervju	2
Lička pukovnija 1746. - 1873.	8
Od Velebita do Kilimanjara	11
Gospićka garda	20
Ranch VEL'KI MLIN	24
Novo ime Osnovne škole u Karlobagu.	26
Kuda ide gospićko školstvo	31
„Porotnik broj 2”, recenzija filma	34
ZU Ličana „Vila Velebita” Sisak	38
ZU Ličana „Vrilo Mudrosti”, Sl. Brod	42
Svjetsko prvenstvo u rukometu	45
„Ličko prelo” u Brinju	47
Jesen u Lici 2024.	49
„Gacka” Bizovac, 20. Lička večer, 2024.	53
„Vila Velebita” ZG, 27. Lička večer, 2024.	55
ZD „Sinac”, aktivnosti Društva u 2024.	59
Galeb Marko na Plitv. jezerima, promocija	63
„Liko moja tamburice stara”, Lisinski	64
Drago Asić, nagrada „Hrvatskog glumišta”	67
Katarina Kolaković, nagrada grada Otočca	67
„Vila Velebita”, Zagreb, aktivnosti 2024.	68

U ovom broju:

Kalendar za 2025. godinu

Za sve objave u ovom časopisu kroz tekst ili fotografiju, moralnu, materijalnu i krivičnu odgovornost snose isključivo potpisani autori članaka. Glavni urednik kao i članovi uredništva izuzeti su svake odgovornosti vezane za vjerodostojnost objavljenih tekstova i fotografija!

Intervju

Jasna Orešković Brkljačić

Zamjenica župana Ličko-senjske županije

„Pozivam mlade da se posvete obrazovanju, jer jedino tako mogu uspješno konkurirati na zahtjevnom tržištu rada, da se sa stečenim znanjima i vještinama vrate u svoj rodni kraj, jer tamo gdje si rođen je najljepše ili kako se kod nas kaže, gdje si rođen tamo najjače sunce sja”.

Vila: Poštovana Jasna, prije svega zahvaljujem Vam se na Vašem vremenu kako bi proveli intervju u svrhu tiskanog izdanja. Molim Vas da nam se ukratko predstavite.

Rođena sam u Otočcu gdje sam završila osnovno i srednjoškolsko obrazovanje smjer ekonomist, a nakon toga upisujem i završavam diplomski studij ekonomike poduzetništva. Danas živim u Gospiću, udana sam i majka jedne djevojčice.

Vrlo važno razdoblje mog života, moje djetinjstvo i odrastanje vezano je za Otočac i moju obitelj, gdje sam uz roditelje i dvije sestre vrlo rano ušla u sudjelovanje u obiteljskom poslu. Moji roditelji su ugostitelji i biti uspješan u tom segmentu možeš samo ako su svi članovi obitelji uključeni i participiraju svojim radom, a i danas ponosno mogu reći da je to bio jedini ispravan način odrastanja. Vrlo rano sam spoznala rad kao vrijednost stvaranja, iskustvo snalaženja u raznim kriznim situacijama koje sam stekla u ranoj mladosti što me oblikovalo kao dru-

štveno odgovornu osobu i usmjerilo moje daljnje poslovno djelovanje. Još jedna neprocjenjiva vrijednost koju su baštinili moji roditelji i koju također smatram bitnom odrednicom je obitelj, ona je temelj oko koje se i dan danas okupljamo, razgovaramo o problemima i životnim situacijama.

Neprocjenjivo radno iskustvo koje sam stekla u privatnom poduzetništvu, kasnije mi je pomoglo i u poslovima u javnom sektoru, ali i u društvenom i političkom djelovanju. Slobodno vrijeme provodim sa svojom obitelji i prijateljima koji su mi najveća podrška.

Vila: Molim Vas recite mi nešto o svome političkom djelovanju

Članica sam Hrvatske demokratske zajednice od svoje osamnaeste godine, a svoje aktivno političko djelovanje započinjem nakon završenog fakulteta.

U političkoj organizaciji prošla sam skoro sve razine djelovanja, od predsjednice temeljne organizacije, tajnika Gradske organizacije, predsjednice Mladeži Gra-dske organizacije, tajnice Mladeži HDZ-a Ličko-senjske županije, a trenutno obnašam dužnost predsjednice Zajednice žena HDZ-a „Katarina Zrinski“ Ličko-senjske županije.

Vila: Istaknuli ste se da vodite Zajednicu žena, budući da politika i danas slovi kao „muški svijet“ kako se snalazite?

O toj podjeli uopće ne razmišljam, moram priznati da nisam nikada u svom sudjelovanju u političkom životu osjetila bilo kakvu degradaciju na osnovi rodne ravnopravnosti, osim što moram priznati da je ponekad zahtjevno uskladiti privatno i poslovno. Obitelj zahtijeva svakodnevnu prisutnost, odvojeno vrijeme i rad, a isto to zahtijeva i političko djelovanje, jedini uspjeh je balans.

Uvijek volim povući paralelu između svog sadašnjeg života sa životom u obitelji poduzetnika ugostitelja, jer ni u jednom od dva spomenuta segmenta nema određenog radnog vremena niti blagdana, već se posao i život međusobno isprepliću, a u konačnici je bitno pronaći ravnotežu između posla i privatnog života.

Vila: Trenutno obnašate dužnost zamjenice župana Ličko-senjske županije, recite mi, kako izgleda Vaš radni dan.

Tako je, od 4. lipnja 2021. godine nakon provedenih lokalnih izbora stupam na dužnost zamjenice župana Ličko-senjske županije.

Kao dužnosnik nemam radno vrijeme, nerijetko radni dan traje i više od 12 sati, što je ponekad vrlo izazovno ali i dinamično, puno je radnih obveza, od raznih svakodневnih korespondencija, sastanaka do poslovnih putovanja. Zvuči možda kao fraza, ali zaista je tako, bez pomoći i podrške obitelji i mojih

poslovnih suradnika smatram da ne bi mogla kvalitetno obavljati ovu časnu ali i zahtjevnju dužnost.

Vila: Ovaj tekst će doprijeti do mnogih pa Vas molim da ukratko prenesete svoje viđenje Ličko-senjske županije kao potencijalne destinacije za turizam i održivi razvoj.

Ličko-senjska županija površinski najveća županija u Republici Hrvatskoj s površinom od preko pet tisuća kilometara kvadratnih, smještena je u na povoljnom središnjem geografskom položaju i važno spojno značenje unutar prostora Republike Hrvatske, uz kontinentalni dio, županiju čini njezino priobalje te sjeverozapadni dio otoka Paga, uz obilje prirodnih ljepota može se reći da je Ličko-senjska županija srce Hrvatske.

Bilo da posjetitelji dolaze autocestom ili požele avanturistički uživati u vožnji magistralom, Ličko-senjska županija je izuzetno dobro prometno povezana, a ukoliko se radi o otočnom dijelu izgrađene su brojne luke za bolju prometnu povezanost i kvalitetu života ljudi i gostiju na otoku.

Ličko-senjska županija kao zelena oaza, ima veliko prirodno bogatstvo, kulturnu baštinu i bogatu gastronomsku ponudu, a istu preporučujemo svima koji žele osjetiti netaknutu, istovremeno surovu, ali ujedno i gostoljubivu destinaciju.

Baš svatko će u Ličko-senjskoj županiji pronaći ponešto za sebe bilo da se radi o aktivnom turizmu poput planinarenja, biciklizma, adrenalinskih sportova poput najvećeg zip-linea u Hrvatskoj koji se nalazi u Vrhovinama, lova i ribolova ili opuštanja poput kajakarenja na rijeci Gackoj.

Ekološkom mrežom Natura 2000 zaštićeno je čak 60 posto područja Ličko-senjske županije koje pokriva bogatstvo netaknutih šuma i pitke vode. Nacionalni park Plitvička Jezera, Park prirode Sjeverni Velebit, Park Prirode Velebit nude brojne atraktivnosti i sadržaje poput predivne uvale Zavrtnice, Kuće Velebita u kojoj možete zvukom, slikom i osjetom doživjeti Velebitsko vrijeme.

Kako nam je interes da se ostvaruju višednevni posjeti cjelokupnom području Ličko-senjske županije, omogućena je kupnja karata za zajedničku ulaznicu za čak osam destinacija Nacionalni park Plitvička jezera, Nacionalni park Sjeverni Velebit, Nacionalni park Paklenica, Park prirode Velebit - Uvala Zavrtnica, Baraćeve špilje, Pećinski park Grabovača, Memorijalni centar Nikola Tesla i Hrvatski centar za autohtone vrste riba i rakova krških voda.

Ličko-senjska županija okružena je planinskim masivima Velebitom, Plješivicom i Malom Kapelom te uz Premužičeve staze jedinstvene na planinarskoj karti privlači iz godine u godinu sve veći broj ljubitelja planinarenja.

Utočište za mlade medvjede u Kuterevu, Pećinski park Grabovača, prirodni rezervat Laudonov gaj, izvori rijeke Gacke za koje se možemo pohvaliti da je kvaliteta vode među prvima u Europi, rijeka Lika, predivno i čisto more podno Velebita s kilometarskom šetnicom u Karlobagu, predstavlja idealnu cjelodišnju turističku obiteljsku destinaciju.

Kad je riječ o kulturnoj baštini Ličko-senjska županija obiluje materijalnom i nematerijalnom kulturnom baštinom poput poznate kule Nehaj u Senju, diljem županije različitih povijesnih arheoloških nalazišta, utvrde Sokolac u Brinju, Fortice u Otočcu, lunjskih maslinika u Novalji.

Katedrala Navještenja Blažene Djevice Marija i Samostan Karmel Presvetog Srca Isusova u Gospiću, Crkva hrvatskih mučenika u Udbini, Svetište Majke Božje od Krasna, Kapucinski samostan u Karlobagu su dio bogate sakralne baštine.

Nedaleko Gospića, Veliki Žitnik, upravo je to malo ličko mjesto rodni kraj velikog hrvatskog povjesničara Oca domovine dr. Ante Starčevića, dok se samo nekoliko kilometara dalje nalazi Memorijalni centar Nikola Tesla, u sklopu kojega je i kuća u kojoj je ovaj svjetski genije rođen i živio.

Tradicionalno se održava manifestacija Jesen u Lici kojoj je cilj prezentirati posebnost i bogatstvo ličkoga kraja kao središnjeg brdsko-planinskog prostora u Republici Hrvatskoj te promovirati kvalitetu i razno-

likost izvornih i tradicionalnih proizvoda te kroz spoj tradicije, kulture i autentične gastronomije, iz godine u godinu privlači sve veći broj posjetitelja te pridonosi umjetničkom doživljaju Like kao destinacije bogate i diversificirane turističke i gospodarske ponude.

na gastronomskoj i poljoprivrednoj poziciji u Republici Hrvatskoj na specifičnom brdsko planinskom i krškom području.

Uz hotele imamo i brojne obiteljske smještaje čiji domaćini vode izuzetnu brigu o svojim gostima pruža-

Svakako je bitno spomenuti ne manje bitne manifestacije diljem Ličko-senjske županije od Izložbe paške ovce i paškog sira, Dana ličkog krumpira u Lovincu, Eko etno Gacka, a u cilju podizanja kvalitete turističke ponude održavaju se razne manifestacije poput Festivala hodanja, Ljetnog karnevala u Senju, Plitvičkog maratona, Highlandera na Velebitu, Karlobaškog ljeta, brojnih sadržaja na području Novalje, biciklističke utrke Crorace, kao i mnogi drugi sadržaji koji imaju širok spektar zanimljivosti.

Kad je riječ o gastronomiji u Ličko-senjskoj županiji naglasak je na autohtonoj gastronomiji, tako se mogu kušati jela poput ličke janjetine, ličkog škripavaca, ličkog krumpir, paške janjetine, paškog sira, ličke šljivovice, jela od buše, med s ličkih pašnjaka, slatke proizvode od domaćeg voća od kojih neki nose oznake izvornosti i oznake zemljopisnog porijekla, a sve kako bi se istaknula iznimna kvaliteta odabranih proizvoda te se kao takvi zaštitili, razvijen je i cjeloviti regionalni sustav kvalitete hrane, pića i suvenira pod nazivom Lika Quality.

Veliki doprinos u osnaživanju gastronomske ponude imaju domaća obiteljska poljoprivredna gospodarstva koja svojim vrijednim radom prate najnovije trendove

jući im maksimalan doživljaj destinacije koju posjete.

Kristalno čisto more, atraktivne plaže i mediteranski duh priobalnog i otočnog dijela svako ljetno privlače brojne goste dok s druge strane kontinentalni dio uzdiže se kao destinacija održivog turizma.

Ličko-senjska županija pomalo zauzima mjesto poželjne destinacije za posjet tijekom cijele godine, te uz razvoj turizma kao vrlo važne grane gospodarstva, nastojimo odgovorno i strateški sačuvati prirodne resurse, te se pozicioniramo kao destinacija koja je održiva i poželjna na ponos svih njezinih stanovnika.

Vila: Primjećujemo da su u Ličko-senjskoj županiji pokrenuti brojni projekti, da ih sve nabrajate vjerujem da bi ovaj razgovor potrajao, koji su po Vam najvažniji projekti na kojima radite?

Zaista smo u proteklom vremenu pokrenuli investicijski ciklus zahvaljujući projektima koje apliciramo bilo na nacionalne programe bilo preko natječaja iz fondova Europske unije, svaki projekt je na sebi svojstven način izazovan, svaki korak je vremenski ograničen što dodatno komplicira no kad se neki projekt privede kraju onda je osjećaj ispunjen zadovoljstvom.

Svakako je vidljivo da se kroz razne programe i pozive velika podrška i potpora prema Ličko-senjskoj županiji pruža od strane Vlade Republike Hrvatske na čelu s predsjednikom Vlade Andrejom Plenkovićem, a uz kvalitetne projekte i potporu ne sumnjam da će se ovakav ciklus investicija nastaviti i dalje.

Uz tim ljudi koji su uključeni u projekte ističem da je župan Ličko-senjske županije Ernest Petry naš pokretač i vizionar koji je svoj rad i djelovanje posvetio za razvoj i boljitak cjelokupne Ličko-senjske županije, pa je upravo zahvaljujući njemu pokrenut do sada nezamisliv investicijski ciklus koji se odnosi na mnogobrojne projekte na području cijele županije.

Od mnogobrojnih aktivnosti koje radimo na području Ličko-senjske županije s naglaskom na sve gradove i općine, nemoguće je izdvojiti najznačajnije, jer svaka aktivnost je za onoga na koga se odnosi njemu najbitnija, ali svakako treba naglasiti da su investicijska ulaganja u razvoj gospodarstva i poboljšanje postojeće infrastrukture primarni jer se kroz ista otvaraju mogućnosti za novim zapošljavanjem mladih osoba, a uz to svakako treba naglasiti mnogobrojne aktivnosti vezane za ulaganja u zdravstveni i obrazovni sustav, poljoprivredu, poboljšanje turističke ponude i da dalje ne nabrajam..

Od kapitalnih projekata istaknula bih izgradnju Memorijalnog centra Domovinskog rata Ličko-senjske županije, kao mjesta posebnog pijeteta, osjećaja za-

hvalnosti i očuvanja sjećanja na Domovinski rat i trajne zahvalnosti hrvatskim braniteljima koji su svoje živote položili na oltar jedine nam domovine Hrvatske.

Vila: Za kraj što biste poručili mladima?

Pozivam mlade da se posvete obrazovanju, jer jedino tako mogu uspješno konkurirati na zahtjevnom tržištu rada, da se sa stečenim znanjima i vještinama vrate u svoj rodni kraj, jer tamo gdje si rođen je najljepše ili kako se kod nas kaže, gdje si rođen tamo najjače sunce sja. Pozivam ih da se ujedno uključe u zajednicu bilo kroz političko ili društveno djelovanje kako bismo svi zajedno od našeg zavičaja stvorili jedno bolje mjesto za život. Neka se obrate županijskim uredima ili osobno meni s idejama, rado ćemo ih saslušati i usmjeriti kako bi uspješno konzumirali brojne mjere koje se nude kroz programe Vlade Republike Hrvatske i Ličko-senjske županije, a koje su prvenstveno specijalizirane i namijenjene za mlade, od mogućnosti besplatnih prekvalifikacija, usvajanja novih vještina putem vaučera, pa preko subvencija za otvaranje poslovnih subjekata, subvencioniranja kreditnih kamatnih stopa u poduzetništvu, poticaja za mlade poljoprivrednike, stipendiranja deficitarnih kadrova itd., temeljem čega vjerujem da se mnogi mogu pronaći u navedenim mjerama te započeti vlastito poslovanje. Poštenim ciljanim radom jedino su ostvarivi dugoročni ciljevi, nikada ne treba odustati od rada i nikada se ne smijemo odreći svojih snova. Ključno pitanje za mlade danas u Hrvatskoj pa tako i u Ličko-senjskoj županiji je svakako zapošljavanje, ali nakon toga i priuštivo stanovanje, ali i ne manje važno njihovo mentalno zdravlje, koje više nije tabu tema već prevažno pitanje o kojemu trebamo više razgovarati kako bi mladima pružili oslonac i kako bi im osim obitelji podrška bila i zajednica.

Trebamo svi biti svjesni da naša Ličko-senjska županija koja je ujedno i površinom najveća hrvatska županija nažalost ima negativne demografske pokazatelje kao i većina županija u Republici Hrvatskoj, čega smo duboko svjesni, slijedom čega u suradnji s nadležnim ministarstvima pripremamo brojne mjere kako bismo mlade zadržali na ovim prostorima, a među ključnim mjerama je ulaganje u gospodarstvo kroz što se otvaraju nova radna mjesta. Mogu ponosno istaknuti da smo s navedenim mjerama nakon upornog rada napokon ulovili pozitivan investicijski ciklus odnosno da smo na dobrom putu, kako bi se i navedena demografska situacija poboljšala.

Vila: Poštovana Jasna, još jednom Vam zahvaljujem na sudjelovanju u ovom razgovoru i želim vam puno sreće u daljnjem radu i djelovanju.

Udruga Ličana Vila Velebita

LIČKA PUKOVNIJA 1746.-1873.

UVOD

Unutar Habsburške Monarhije bila je ustanovljena i jedna vojna zona koja je graničila sa Osmanskim Carstvom pod nazivom Vojna krajina. Godine 1746. ustrojena je regularna laka pješačka pukovnija – Lička pukovnija, koja je zajedno s Otočkom, Ogulinskom i Slunjskom pukovnijom činila sastavni dio Karlovačkog generalata u sklopu Hrvatsko-slavonske vojne krajine, koja se prostirala od Jadranskoga mora do ušća Save u Dunav.

Pukovnije, u sklopu tog potpuno militariziranog dijela Hrvatskog Kraljevstva, nisu bile samo taktičke postrojbe već i administrativno-političke jedinice s točno određenim geografskim područjem. Po teritoriju i broju stanovnika, a sukladno tome i po brojnosti vojnika Lička pukovnija bila je iznad drugih krajiških pukovnija. Bilo je to jedino krajiško područje čije su granice bile uz dvije tadašnje velesile, Mletačku republiku i Osmansko Carstvo.

QUICCIARDIJEVA PUKOVNIJA

„Sukladno novoj reorganizaciji Karlovačkog generalata na području Like i Krbave 1746. godine sa sjedištem u Gospiću ustrojena je pukovnija koja je po svome prvom zapovjedniku, grofu Josephu Pilippu

von Quicciardiju nazvana Quicciardijevom pukovnijom“ (Vaniček 1875: 497). Quicciardij je bio utemeljitelj pukovnije, njezin prvi naslovnik i njezin vlasnik. Od 1753. godine pukovnije Karlovačkog generalata počinju se nazivati prema mjestu i prostoru iz kojega dolaze i više nemaju vlasnika osim Ličke pukovnije, koja zadržava naziv vlasnika do 1763. godine.

LIČKA NARODNA KRAJIŠKA PJEŠAČKA PUKOVNIJA

Od 1763. godine nije više bilo naslovnika pa je pukovnija sa sjedištem u Gospiću nazvana Ličkom narodnom krajiškom pješačkom pukovnijom. Teritorij koji je obuhvaćala Lička narodna krajiška pješačka pukovnija u početku je bio identičan teritoriju velike kapetanije Like i Krbave, sve do 1765. godine kada su iz Ličke pukovnije dodane Otočkoj pukovniji 9 krajiških satnija, i to Pazarište, Perušić, Čanak, Bunić, Kozjan, Debelo Brdo, Mala Krbavica, Bjelopolje i Korenica. Zaokruživanje granica Ličke pukovnije završeno je u potpunosti 1795. godine kada su joj nakon novog Austro-turskog rata (1788. – 1791.) pripojeni novih 9 sela, a ona su Boričevac, Doljane, Dobro Selo, Kupirovo, Lapac, Osredci, Srb, Suvaja i Tiškovac (Horvat sv. I. 1941:

50, 56). Zapovjednici satnije bili su satnici i po njihovim imenima nazivane su satnije.

LIČKA KRAJIŠKA PJEŠAČKA PUKOVNIJA BR. 1

Nakon završetka Rata za bavarsko nasljeđe (1778. - 1779.) nastupio je proces vojnog rasterećivanja krajiških vojnih postrojbi kako bi u vrijeme mira veći broj krajišnika mogao biti angažiran u gospodarskim djelatnostima. Osim promjene u broju vojnog osoblja uočljive su i promjene u nazivlju. Tako je u vojnom popisu za siječanj 1798. godine naveden naziv bio löbliches k. k. Liccaner Gränz Infanterie Regiment No 1 (HR-HDA-1450-ZM, inv. br. ZM 54/112, br. svitka D-1329), odnosno Lička krajiška pješačka pukovnija dobila je redni broj jedan (Wrede, Geschichte der k. und k. Wehrmacht, sv. 5: 257; Balić 2019: 301). Nakon promjene u nazivlju i uvođenja rednih brojeva satnija, Lička pukovnija bila je podijeljena na 12 satnija, i to po brojevima: Br. 1. – Zrmanja, Br. 2. – Srb, Br. 3. – Donji Lapac, Br. 4. – Bruvno, Br. 5. – Udbina, Br. 6. – Podlapac, Br. 7. – Gračac, Br. 8. – Lovinac, Br. 9. – Medak, Br. 10. – Kaniža, Br. 11. – Smiljan i Br. 12. – Lički Osik.

PRVA HRVATSKA PROVIZORNA PUKOVNIJA

Francuske Ilirske pokrajine kao posebni teritorij na području Vojne krajine postojale su od 1809. do 1813. godine, a sastojale su se na početku od 7 pokrajina. Napoleon je pokrajine koje su sa svojim pukovnijama služile za obranu od Osmanlija preustrojio po modelu francuske vojske i preimenovao ih u pukovnije Ilirskih lovaca. Dana 1. studenog 1809. godine Lička je pukovnija predana Francuzima, a lički pričuvni bataljun i postrojba serežana raspušteni su dana 9. i 10. prosinca 1809. godine u Gospiću (Roksandić sv. I 1988: 161). Maršal Marmont imenovao je nove zapovjednike pukovnijske, sukladno svojim ovlastima te je za zapovjednika Ličke pukovnije imenovao Marka Slivarića jedinog izabranog Hrvata za zapovjednika pukovnije, a ostali zapovjednici pukovnijske bili su Francuzi (Boppe 2004: 34). Dana 26. listopada 1811. godine u okviru talijanskog opservacijskog zbora oformljena je Prva hrvatska provizorna pukovnija. Prvu hrvatsku provizornu pukovnijsku činile su prve bojne pukovnije ilirskih lovaca, Ličke i Otočke pukovnije. Ratničke vještine ličkih krajišnika zadivile su i samoga Napoleona tako da je odlučio zadržati vojno-krajiški ustroj. Kao izravna posljedica takve odluke Ličani su sudjelovali u Napoleonovom neuspjelom pohodu na Moskvu 1812. godine u kojemu je stradalo više od 900 Ličana (Vrkljan, 2022: 36). Sam Napoleon tada je izjavio „Hrvati vi ste prvi vojnici na svijetu“.

Ilustracija generala Marka Slivarića von Heldenburga

(Izvor: Kalan 2021.: 43)

LIČKA KRAJIŠKA PJEŠAČKA PUKOVNIJA CARA FRANJE JOSIPA BR.1

Slomom francuske vladavine Ilirske provincije prestaju postojati, a 1814. godine bivše krajiške pukovnije ponovno se uključuju u habsburški vojnokrajiški sustav. Želeći joj ukazati posebnu čast, car Franjo Josip I. je 1860. godine odlučio da od 1. siječnja 1860. godine Lička pukovnija otada nosi i njegovo ime. Pukovnija se od tada zvala Lička krajiška pješačka pukovnija cara Franje Josipa br. 1 (njem. Liccaner Grenz-Infanterie-Regiment Nr. 1 Franz Joseph). U povodu toga preimenovanja zapovjednik Pukovnije je 13. siječnja 1860. godine izrazio u ime čitavog puka zahvalnost caru (HDA Generalkomanda Zagreb, Varia 1860).

ZAKLJUČAK

Zbog nedovoljno obradivog tla, odnosno brdskog kraja područje Ličke pukovnije bilo je slabo razvijeno, ali je to područje davalo kvalitetan vojni kadar koji se našao na mnogim ratnim poljima diljem europskog kontinenta. Vojnici Ličke pukovnije nisu se samo borili na krajiškom teritoriju gdje su branili granice Monarhije od osmanskih i francuskih pohoda, već su se borili i u udaljenim evropskim krajevima te su kao takvi ostali zabilježeni i u evropskoj vojnoj povijesti. Pukovnik Ličke pukovnije kojemu je stožerno ili stapsko mjesto bilo u Gospiću osim što je bio glavni vojni zapovjednik, bio je i prvi čovjek uprave, ravan županu u civilnoj Hrvatskoj. Ta „dvostruka uloga“ vrijedila je uostalom i za sve ostale časnike i dočasnike pukovnije. Oni nisu obnašali samo vojnu funkciju, već su vodili brigu o čitavoj „civilnoj“ upravi na području pukovnije uključujući građevinske radove, obrtništvo, cestogradnju, šumarstvo, zdravstvenu skrb, školstvo itd., kao i razvoj stapskih mjesta.

U doba Vojne krajine, u vremenu djelovanja Ličke pukovnije u Gospiću kao stapskom mjestu Ličke pukovnije napravljene su sakralne, vojne i upravne

zgrade koje su mu dale urbani štih. Gospić, stapsko mjesto Ličke pukovnije ubrzano se razvijao i postao je glavno mjesto ličkog područja koje na prijelazu iz 18. u 19. stoljeće prati i usvaja nadolazeće promjene u školstvu, kulturi, trgovini, cestogradnji itd.

Lička pukovnija kao takva postojala je sve do 1873. godine kada je razvojačenjem Vojne krajine 1873. godine, Lička pukovnija raspuštena, a novaci s područja Like upućivani su ubuduće u Otočku linijsku pješačku pukovnju br. 79.

LITERATURA

1. Balić Juraj: „Lička krajiška pješačka pukovnija u razdoblju od 1736. do 1809. godine“, doktorski rad, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija, Zagreb, 2019.
2. Boppe, Paul: „Hrvatske pukovnije u Napoleonovoj Velikoj Armiji“, ur. Brnardić Vladimir, Ceres d.o.o., Zagreb, 2004.
3. Horvat, Rudolf: „Lika i Krbava: povijesne slike, crtice i bilješke“, Sv. I., Zagreb, Matica hrvatska, 1941.
4. Hrvatski državni arhiv (HDA), Zagreb – fond 1450 – Zbirka mikrofilmova (HRHDA-1450-ZM), inv. br. ZM 54/112, br. svitka D-1329.
5. Hrvatski državni arhiv u Zagrebu (HDA) Generalkomanda Zagreb, Varia, 1860.
6. Kalan, Mario: „Hrvatsko-francuski general Marko Slivarić Heldenburški“, Hrvatska knjižnica i čitaonica Pleternica, Pleternica, 2021.
7. Roksandić, Drago: „Vojna Hrvatska – La Croatie Militaire. Krajiško društvo u Francuskom Carstvu (1809.-1813.)“, sv. I., Zagreb, 1988.
8. Vaniček, Franz: „Specialgeschichte der Militärgrenze“, Bd. I-IV, Wien 1875.
9. Vrkljan, Joso: „Lička pukovnija kroz povijest“, Veleučilište Nikola Tesla u Gospiću u suradnji s Ogrankom Matice hrvatske u Gospiću, Gospić 2022.
10. Wrede, Alphons: „Geschichte der k. und k. Wehrmacht. Die Regimenter, Corps, Branchen und Anstalten von 1618 bis Ende des XIX. Jahrhunderts“, sv. I. i V., bilj. VII., Beč: Seidel & Sohn, 1898, 1903.

AKO NE ZNAŠ ŠTA JE BILO

Kažu da sam lud
Da je novo vrijeme
Da su prošli dani
Pjesama za tebe
A meni tako dođe
Nakon čaše vina
Da ih pitam je l' to i vaša
domovina...
Je l' moguće da ste
Zaspali na straži
zakletva barjaku
Da više ne važi
Je l' moguće da ste
Zavezali oči
Ne čujete tuđe
Korake u noći...
Ti si rođen sine
U vrijeme slobode
Rasti da je braniš
Kad ti stari ode...
Ako ne znaš šta je bilo
Nek' ti kaže Lika
Pitaj svaki kamen našeg grada
Dubrovnika
Pitaj Zadar i Kotare
Zide Šibenika
Ako ne znaš milo moje
Upitaj heroje...
Pitaj Dunav šta je bilo
Oko Vukovara
I Velebit ladan kamen
Nek' ti odgovara
Je l' se Gospa hercegova
Suza naplakala
To upitaj milo moje
Putem do Mostara...

Tekst: Neno Ninčević

Za Vilu piše: doc.dr.sc. Joso Vrkljan, dipl.ing.

Prva lička ekspedicija na najviši vrh Afrike

Od Velebita do Kilimanjara

Sudionici ekspedicije: Tomislav Čanić, Milan Špoljarić, Mladen Plišić, Ivan Štedul, Tomislav Perušić, Saša Andrašević i Mladen Kulišić

Jambo! Jambo! – još dugo će mi odzvanjati u ušima pri svakom prisjećanju na afričke doživljaje prigodom pustolovne avanture s uspona na najviši vrh Afrike Uhuru Peak visok 5.895 metara nadmorske razine. Puno je toga bilo što se duboko ureže u sjećanje s tog takozvanog crnog kontinenta od susreta s dobroćudnim crnim ljudima, praćenja njihovog načina života, kulture, manira dobrih domaćina do radoznalih pogleda i želje da se pokažu u što ljepšem svjetlu. Krajnje siromašan narod u borbi za opstanak se cjenjka ako se bavi trgovinom za svaki dolar ili cent, uživa u dnevnicu od svega nekoliko američkih dolara i za najteže po-

slove. Slušajući njihove pjesme pretežito tužnih melodija u stilu naricaljki osjećaš njihov bijedni život. Dvadeset dana koliko smo bili u Africi doživjeli smo dosta ugodnih, ali i neugodnih situacija od malih prijevara do dosta životnih problema koje su nas mogle koštati da ostanemo ne svojom krivnjom puno više dana nego što smo planirali i to bez novaca. Ipak, kada se vratiš u Hrvatsku brzo zaboraviš ono što nije dobro, a ostane ti ona egzotika tih krajeva duboko u srcu.

Osvajanje Kilimanjara je bio slijed planiranog nastavka visokogorskog planinarenja koji je počeo na najvišim dijelovima Hrvatske, nastavio u Sloveniji i Italiji i

osvajanju Mont Blanca. Ako apsolviramo bez problema najviši vrh Afrike u viziji nam je nastavak preko Andi u Južnoj Americi do Himalaja.

Godina 2004. bila je zasigurno jedna od najuspješnijih u postojanju Planinarskog društva „Željezničar“ Gospić jer smo samo godinu dana ranije bili organizatori Dana hrvatskih planinara na Baškim Oštarijama na kojima se u jednom danu pojavilo oko 1700 planinara iz cijele Hrvatske, Slovenije i Bosne i Hercegovine, što je najveći broj ikad koji je odjednom okupljen na Velebitu. Te godine društvo je brojalo 280 članova, imalo svoju podružnicu u Zagrebu, skrbilo na dvije planinarske kuće pripremlilo otvaranje planinarske obilaznice Lički gorski biseri i proglašeno najuspješnijim društvom u Hrvatskoj.

Pripreme za ovakvu ekspediciju su bile vrlo složene i sveobuhvatne od naba-vke opreme, sponzora koji će sve to isfinancirati, pronaći odlučne ljude koji će se fizički i psihički pripremiti kako bi ostvarili cilj i podigli ugled kako samom društvu, tako i ličkom i hrvatskom planinarstvu, gradu Gospiću i Državi Hrvatskoj. U javnosti smo stekli autoritet i dobro mnijenje, tako da gdje god se pojavimo za traženje sponzorstva nitko nas nije odbijao. I sami smo se trudili kao društvo i organizirali zabavu s koje je čisti

prihod išao za sufinanciranje ekspedicije. Cijela 2003. godina protekla je u znaku fizičkih priprema, nakon kojih smo odabrali sedam od devet najspremnijih kandidata. Uz mene kao vođe ekspedicije iz Gospića još su išli Milan Špoljarić i Mladen Plišić, potom dva člana našeg društva iz Duge Rese Ivan Štedul i Tomislav Perušić, član iz Zagreba doktor Saša Andrašević i iz Splita Mladen Kulišić. Oko mjesec dana trajala je procedura oko obveznog cijepljenja protiv žute groznice, malarije i tetanusa, popunjavanje planinarske opreme čak 60 stavki uključujući i šatore, rezerviranje avionskih karata i internetska rezervacija smještaja u lođevima na putu od uprave Nacionalnog parka do zadnjeg planinarskog doma ispod vrha. Kao vođa puta napravio sam plan pohoda, smještaja i boravka u gradu Moschi, potom uspona, a nakon povratka s vrha odlazak na dva safarija, posjeta plemenu Masai i odlazak u neki od atraktivnih krajeva u Africi. Ovo posljednje sam planirao tjedan dana u Zanzibar. U pravilu najveća

stavka troška na ekspediciji je avionska karta, pa kada se već ide na tako dalek put treba isplanirati što duži, kvalitetniji i sadržajniji boravak.

Ispraćaj i odlazak u Afriku

13. siječnja 2004. organizirali smo ispraćaj u Restoranu Milinković (kod Čoke) kojem su nazočili mnogi članovi društva, predstavnici sponzora i novinari. Nakon pozdravnih i oproštajnih riječi uslijedilo je fotografiranje sa zastavama Hrvatske, Grada Gospića i društva. Poslije gotovo neprospavane noći rano ujutro organiziranim prijevozom odlazimo u zrakoplovnu bazu Pleso, gdje nas posebno ispraćaju članovi obitelji i nekoliko članova društva koji žive u Zagrebu na čelu s pročelnikom naše Podružnice Dragom Asićem. Zrakoplovom sa Plesa odlazimo do Amsterdama gdje presjedamo u drugi avion za Nairobi. Na sugestiju tajnika Hrvatskog planinarskog saveza Darka Berljaka kupili smo prehrambene artikle za priređivanje hrane tijekom uspona na Kili-

manjaro u našim trgovinama. Naime, nije rijedak slučaj da od hrane koju spremaju organizatori u sklopu aranžmana za uspon ponajviše Europljani dobivaju probavne tegobe. U Amsterdamu smo imali oko pet sati na raspolaganju do polaska zrakoplova za Nairobi, pa smo vrijeme iskoristili za razgledanje ovog pravog europskog grada. Vožnja zrakoplovom do Nairobija trajala je oko sedam sati, tako da smo na tlu Afrike bili u ranim jutarnjim satima.

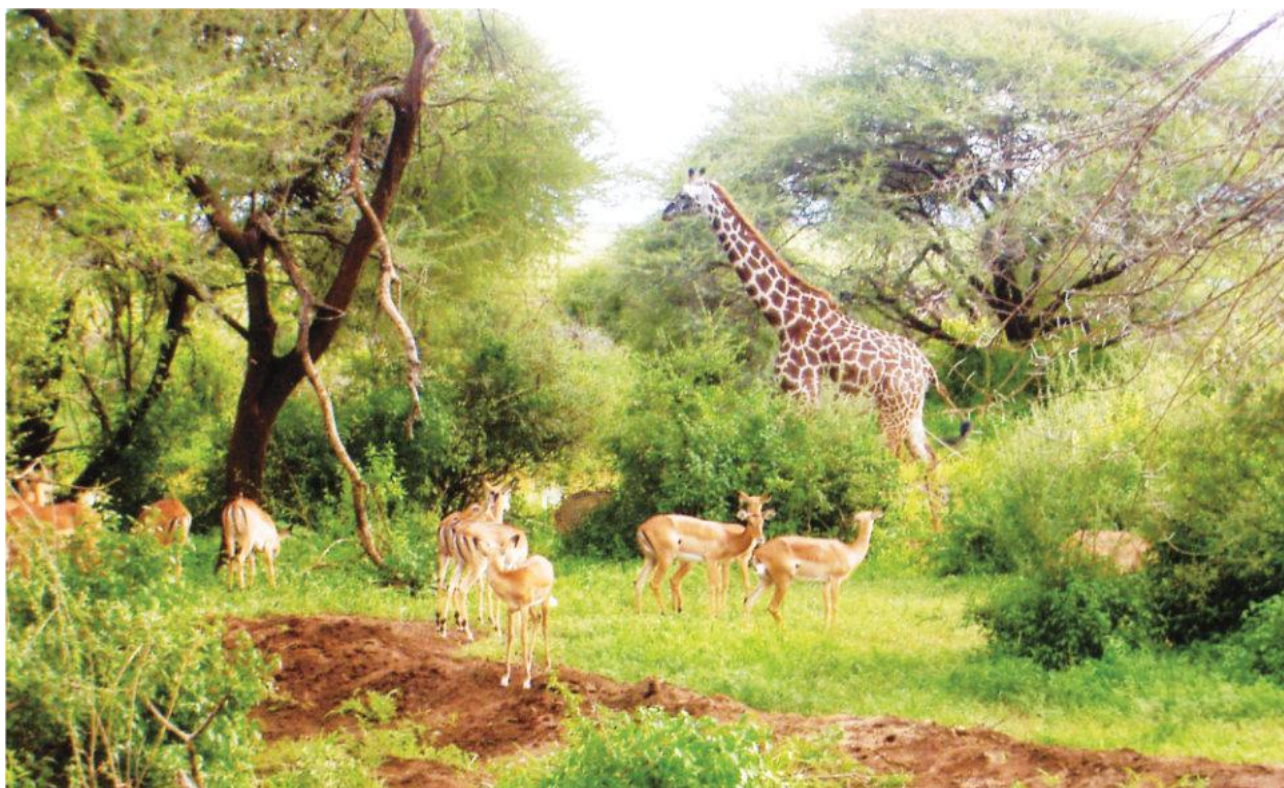
U Nairobiu smo unajmili jedan kombi koji nas je odvezao u 200 kilometara dalek gradić Moschi. Na samoj granici s Tanzanijom morali smo podići vizu i za daljnjih osam sati došli smo na naše odredište u kojem smo se najviše zadržali za vrijeme boravka na Crnom kontinentu. Tu smo se smjestili u jednom dosta dobro opremljenom Hotelu Kindoroko, koji nam je bio baza iz koje smo polazili na uspon na Kilimandžaro, na dva safarija i posjetu plemenu Masai. Pred hotelom nas je dočekao predstavnik turističke

tvrtke Ashanti, koji nas je odveo u prostorije agencije. Gotovo dva sata smo se s predstavnicima te firme prepirali jer su oni željeli odmah sklopiti ugovor o organizaciji uspona tvrdeći da je posao dogovoren uplatom akontacije internetskim putem. Međutim, ja sam inzistirao da definitivno ugo-

vnom kod svih agencija isti, odlučio sam da prihvatimo uvjete potpisivanja ugovora s tvrtkom Ashanti. Radi prilagođavanja na afričku klimu odlučili smo ostati u Moschiju još jedan dan i iskoristiti ga za izlet u jedno turističko naselje plemena Čaga. Selo je bilo dosta skromno bez nekih posebnih

gobrojna narječja ove zemlje. Po vjerskom opredjeljenju oko 45% ih je kršćana, 35% muslimana, 10 do 15 % ih je Hindusa i Sikija, a ostalih je između 5 i 10 posto. Tanzanija ima 16 rezervata životinja, 12 nacionalnih parkova i nekoliko zaštićenih područja.

vor i plan za uspon na Kilima-njaro načinimo drugi dan, kako bi dobili na vremenu da se raspitamo o uvjetima drugih agencija. Oni su nam se čak prijetili policijom, ali sam bio dosta uporan, pa smo se dogovorili da se nađemo u Hotelu u 12 sati sljedećeg dana. Smještaj u Hotelu Kindoroku bio je dosta dobar i to u dvokrevetnim sobama s kupaonicom. Noćenje s doručkom smo plaćali 7 USD po osobi.

Rano ujutro smo krenuli Mladen Plišić i ja s taksijem do uprave Nacionalnog parka Marangu odakle sve ekspedicije iz Moschija polaze na uspon. Tu smo dobili detaljne informacije o cijenama drugih agencija, načinom organizacije, prijavama, smještajem u lođevima i planinarskom domu Kibo Hut. Kada sam vidio da su cijene i režim organizacije ugla-

sadržaja, jedino što smo bili oduševljeni s jednim prekrasnim slapom ispod kojeg smo uživali. Tu smo i prvi, ali zadnji put popili pivo od banane. Naime, to pivo mogu piti samo ljudi s dobrim želucima. Stanovnici pripadnika plemena Čaga živjeli su uglavnom od poljoprivrede, a mlađi ljudi radili su kao vodiči i nosači u turističkim agencijama. Gotovo je sramotno koliko ih plaćaju po danu, a to je svega 2 USD, uz ako se planinarske grupe smiluju i dodijele im napojnicu.

Tanzanija je jedna od najvećih afričkih država, smještena na površini 943.000 četvornih kilometara i ima 33 milijuna stanovnika. Od 120 plemena najpoznatija i najbrojnija su Čaga i Haya. Služe se engleskim i svahili jezikom. Svahili objedinjuje mno-

Konačno - Pole! Pole!

Ujutro trećeg dana boravka u Africi kombijem agencije Ashanti odlazimo do Ulaza u Nacionalni park Marangu. Počinje monsunska kišica pa preko glave i manjeg ruksaka u kojem su najnužnije stvari za hodanje i uspon kišnu prebacujemo kišnu kabanicu, a na noge navlačimo gamašne. Prijavljujemo se za uspon u upravi nacionalnog parka, a većinu stvari stavljamo u veći ruksak koje dajemo nosačima. Naš vodič zove se Alex postavlja se na čelo grupe. Ima 28 godina i završio je turistički fakultet. S dva njegova pomoćnika i ostalim nosačima nismo puno komunicirali. Polazimo s 1800 metara visine uglavnom kroz džunglu u kojoj smo po drveću u krošnjama gledali majmune kako skakuću unatoč kiši. Za svega tri

sata hodanja imali smo samo jedan odmor od dedsetak minuta na nekim usputnim klupama. Dolazimo do tako zvanih Mandara kućica (kod nas bi to bili bungalovi). To malo planinarsko naselje nalazi se na 2.720 metara, a s obzirom na gustoću šume nisam imao dojam da je to takva visina. Kada smo se dogovarali o zaduženjima prilikom hodanja i za spremanje večere, prema rasporedu ja sam spremao tu prvu večeru. Naime, napravili smo raspored sve do povratka tko će kada i u kojem bungalovu spremati hranu. Nakon večere juha i tjestenina s mljevenim mesom, nekoliko partija bele i odlazimo na zasluženi odmor u krevet, ali i u svoju planinarsku vreću. Kada je počelo svitati ustao sam i izašao iz kućice, a za menom čujem povike Dr Andraševića: "Zatvarajte, brzo zatvarajte vrata, ovo je džungla, tu su komarci i velike bube..." Ja sam se u sebi malo nasmijao i zatvorio vrata.

Jutro je svanulo samo za poželjeti. Prekrasna priroda, oblaci se razili, tu i tamo iz prašume dopiru krice ptica i životinja, a mi orni za hodanje. Prolazimo neke mostiće preko potoka, a nakon sat vremena nailazimo na naoružane vojnike. Naime, kroz taj šumoviti dio vojnici nas čuvaju od susreta raznih pripadnika drugih plemena radi naše sigurnosti. Za nepuni sat izlazimo iz džungle i prelazimo u pojas visoke savane. Drveće prelazi u visoko žbunje, a staza kao kroz pravi pravcati park. Ubrzo nam se na horizontu pojavljuje kupola sniježnog Kilimanjara i sve više postajemo raspoloženiji i zadirkujemo dr Sašu zbog bojazni od buba i komaraca. To je jedino zabrinulo Spleću (Kulišića) jer je bio jedini koji se nije cijepio. Za pet sati hodanja napravili smo dvije pauze od kojih je jedna bila isključivo za užinu. Pojeli smo nešto iz ruksaka, uglavnom slanina, kobasica, kruha i nezaobilazno nešto slatko. Organizam je sve više zahtijevao vodu što smo išli dalje. Za tih nešto oko pet sati popeli smo se još tisuću i 50 metara više, odnosno došli već na 3.700

metara. Tu se već osjeća da je razrijeđen zrak. Ova dva dana hodanja vodiči su nam nametli vrlo brz tempo, koji smo mi bez problema mogli držati, a pretpostavljali smo da su tempo ubrzali namjerno da nas kazne što smo se natezali s njihovom upravom oko preuzimanja organizacije uspona. Poslijepodnevne sate smo iskoristili za šetnju po nekim brdašcima oko Horomba huta radi aklimatizacije. Inače, mnoge druge ekspedicije tu imaju jedan dan akli-

matizacijskog odmora. jeziku „pole – pole“ ili polako – polako. To su mi sugerirali planinarski prijatelji iz Jastrebarskog koji su bili na toj ekspediciji godinu dana ranije. Po planu smo tog dana trebali s pol puta prema Kibo Hutu skrenuti do podnožja jednog vrlo atraktivnog vrha Mawenzi, ali su nam rekli da je zabranjen uspon na vrh zbog odranjanja kamenja radi monsunskih kiša koje su tih dana intenzivno padale u tom području. Do Kibo Huta smo išli nešto sporije

matizacijskog odmora.

Večeru i doručak ovaj put je spremao Tomislav Perušić koji je bio ljubazan prema vodičima i počastio ih s večerom. Bili su oduševljeni s našim jelom i revanš nije izostao. Ponudili su nas s pivom, ali na žalost samo Perušić i ja smo pili pivu koja se zvala po glavnom krateru Kilimanjara KIBO. Inače oni su pivu švercali, pa smo još jednu rundu popili i platili. Doručak je bio isto dobar, jer nas je čekao veći napor nego prethodna dva dana zbog visine. Trebali smo se popeti nešto više od tisuću metara do planinarske kuće koju oni zovu Kibo hut, znači na 4.708 metara. Zato sam zamolio vodiča da ja idem prvi i odredim tempo kako oni zovu na shvihili

nego prethodnih dana, glave smo pokrili s kapama s kapuljačom radi sunca koje je neuobičajeno jako peklo. Zato smo trošili dosta vode. Iz područja stepe prelazimo u pustinju. Staza vijuga između gromada vulkanskih stijena. Sve više osjećamo umor, nešto zbog umora jer ulazimo u sedmi sat hodanja, a nešto zbog uzbuđenja. Uz put smo nešto lagano pojeli iz ruksaka, ali za večeru nismo osjećali glad. Dom Kibo Hut je bio kratak planinarima od kojih je najviše bilo Japanaca. Oni su došli dan ranije i izvodili vježbe preko nekih klupa da bi se što bolje pripremili za uspon.

Na spavanje smo legli neuobičajeno rano jer je ustajanje već bilo oko pol noći. Konačno dolazi

i taj trenutak ustajanja i pripremanja za uspon. Svi su nekako zabrinuti, neke pomalo hvata visinska bolest, a Japanci vade neko sušeno voće i žvaču. Jedna žena i mene ponudi što ja rado prihvatim jer inače volim poslije spavanja odmah nešto prezagrijati. Međutim, nakon samo desetak minuta od kada sam pojeo tog sušenog voća i popio soka, odjednom mi je došlo slabo, pa sam izašao iz doma povratiti. Tada sam pomislio da mi je to od visinske bolesti i izvadim zastave iz svog ruksaka i prebacim ih Špoljariću u slučaju da ne dođem na vrh da se drugi fotografiraju. Svi se pripremamo za uspon, sređujemo najpotrebitije u ruksak uz rezervnu odjeću, hranu, energetske pločice, vodu, naočale glečeriće, kremu protiv opekline od sunca, fotoaparat, navlačimo gamašne, rukavice i bolju jaknu jer je temperatura 16 stupnjeva ispod ništice. Najprije polaze s glavnim vodičem Dugorešani Štedul i Perušić i Mladen iz Splita, potom s jednim pomoćnikom vodiča Špoljarić i Plišić, a ja iza njega s drugim pomoćnikom vodiča. Što sam se više penjao sve sam se osjećao bolje, tako da za vrlo kratko vrijeme nisam osjećao nikakve tegobe čak ni najmanje simptome visinske. Uspon otežava najprije sipar pomiješan sa snijegom, ali ne

zadugo jer onda dolazimo samo na snježnu površinu i u nekim usjecima led. Članovi naše ekspedicije su počeli vrlo ostrim tempom, a ja i moj vodič smo bili u zaostatku petnaestak minuta koliko smo kasnije i pošli. Uz put smo preticali Japance, a kod Hans Majerove špilje koja se nalazi na 5.182 metra primjetio sam da je velik broj Japanaca odustao. Špilja koja se nalazi uz stazu kojom smo prolazili, nosi naziv po prvom osvajaču Uhuru Peaka Nijemcu Hansu Majeru koji se na Uhuru peak popeo daleke 1889. Godine.

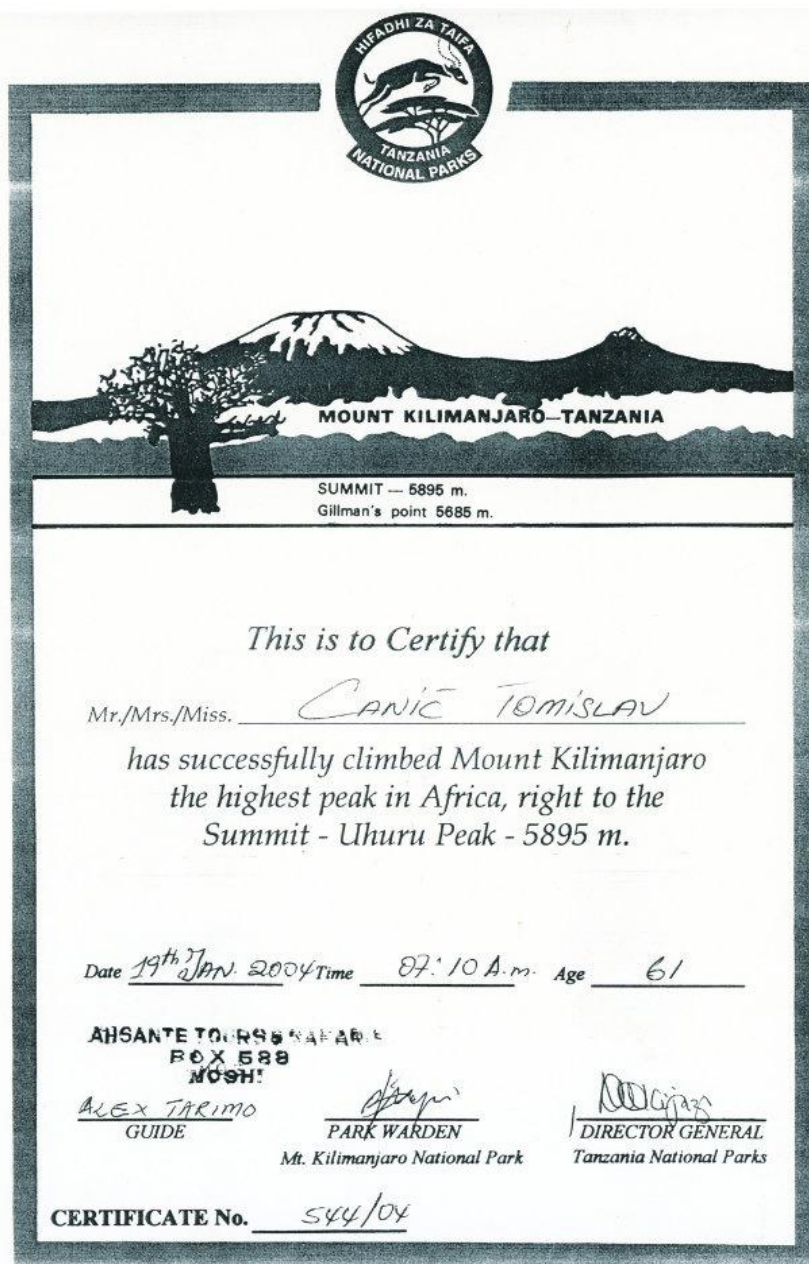
Prva lička kapa na Kilimanjaru

Tu dolazi trenutak koji svi očekujemo i radi čega polazimo poslije pol noći – to je izlazak sunca. Pojavljivanje užarene sunčane kugle na horizontu i velikoj daljini zaista je fascinantno. Iako zebu prsti kroz rukavice fotografiramo jedinstven događaj u životu. Nakon fotografiranja polazimo dalje, a vodič me propituje „Is O Key?“, na što odvrćam „O yess OK“. Nakon pol sata daljnjeg penjanja susrećemo vodiča i Toma Perušića kako silaze. Imenjak je blijed, oči mu nekako čudno izbuljene, jer ga je uhvatila visinska bolest kod Gilmain's pointa 210 metara nižeg od najvišeg vrha Kilimanjara, a udaljenog 20 mi-

nuta hoda. Jedina pomoć u slučaju visinske je da se planinar što prije spusti na niže kote. Za kratko vrijeme i mi smo stigli do Gilmain's pointa koji ima visinu 5685 metara. Rub kratera davno ugašenog vulkana koji počinje nešto prije Gilmain's pointa je gotovo savršen krug promjera dva i pol kilometra. Na južnoj strani kratera je zid ledenjaka visok 180 metara, a kod Gilmain's pointa iznosi samo 35 metara. Staza dalje ide južnim dijelom kratera, a na vidiku se redaju vrhovi Bismarck Tower (5735 m), markantna Stella point (5745 m), a iza nje Hans Mayer point (5888 m) i drugi po visini vrh Kilimanjara, zatim Elveda point visok 5.890 metara. Oko sredine kratera susrećem Štedula i osjetljivog Spliću, koji nije mogao suzbiti suze radosnice. Iza njih se pojavljuju Ćoa, Saša i Plišić koji mi daju zastave. Za petnaestak minuta sam i ja na vrhu. Da, stigao sam na Uhuru peak (5895 m) što u prijevodu znači Vrh slobode.

Moj vodič i ja smo na vrhu zatekli jednog jedinog planinara, a to je bio jedan Amerikanac koji nam je dobro došao da nas fotografira i ovjekovječi. Ja sam se fotografirao najprije sa zastavom Hrvatske, a drugi put sa zastavom Grada Gospića, ali s ličkom kapom. Iskristio sam priliku da se spustim blizu ledenjaka i napravim živopisne fotografije sa dia pozitivima, a koji su u trenutku pisanja ovog napisa upola manji nego 16 godina ranije radi globalnog zatopljenja. Na vrhu sam bio dosta gladan, pa sam se prije spuštanja dobro najeo dalmatinskog sira i par šnita ličkog pršuta. Zanimljivo je da ni jedan Japanac nije došao do vrha. Dan ranije od 15 Engleza samo su dvojica bili na krovu Afrike.

U povratku sam se sa zastavama snimio i na Gilmain's pointu, a sreća koju sam proživljavao pri spuštanju je neopisiva. Vodič se jako iznenadio kada sam mu predložio da siječemo serpentine u jednom dijelu, tako da me je nekoliko puta pitao koliko mi je godina. Inače u Tanzaniji je pro-

sjek života 48 godina, a po toj računici bih davno umro. Dok je uspon na vrh trajao oko 7 sati, mi smo se strčali do Kibo huta za samo dva sata. U Kibo huti smo se odmarali oko sat vremena i krenuli istim putem natrag. Prije povratka Čoa me odjednom upita kako to izgledaš, nekako su ti usta otekla i jako si crven. Ja ga iznenađen pogledam, kad ono i njegovo lice crveno od opeklina sunca i otečena usta. Do Horomba huta smo došli za daljna dva sata gdje smo priuštiti dobar odmor, jer smo se svi osjećali dosta umorno. A kako i

ne bi kada smo efektivnog pješaćenja imali 12 sati uz boravak na vrhu oko sata i dva sata odmora u Kibo huti. Plišću i meni bilo je opečeno lice više nego ostalima, pa sam preko kape stavio na glavu i jednu potkošulju.

Susreti sa Slovencima i „ličkim Slovencem“

Peti dan bio je lagani povratak istim putem preko Mandara huta do Marangu Logdea odakle smo krenuli na uspon. Uz put susrećemo jednu veću grupu od koje nam dopire uzvik „Eno, naši!“ . O

i vi ste iz Hrvatske, povičem i ja. Ne, ne, mi smo iz Slovenije iz Novog mesta. Oni su isto smješteni u Hoteli Kindoroko, a došli su na Kilimanjaro u organizaciji agencije jednog, koje li koincidencije, našeg i njihovog sunarodnjaka Biondića. Od Biondića otac je porijeklom iz Krivog puta, a oženjen je i živi s obitelji u Novom mestu. Jedne prigode kad mu je sin bio na naturalnom putovanju u Africi dopalo mu se to podneblje i egzotični život crnaca, pa kada se vratio u Sloveniju nagovorio je djevojku da odu živjeti u Afriku. Tako su se nastanili u Moschiju, crnci su im napravili neku kućicu, osnovali svoju turističku agenciju i počeli na taj način živjeti.

Po dolasku u Marangu Lodge, vodič Alex nas je prijavio da smo stigli, ispunio nam i dao pojedinačne certifikate da smo osvojili vrh Kilimanjara. Rijetki su pokušaji davanja lažnih izjava i certifikata, jer to savjest članovima plemena Čaga ne dozvoljava. Trojici vodiča i četvorici nosača dali smo napojnice na čemu su nam se uzbuđeno zahvaljivali, što znači da se nismo osramotili. Čekao nas je i kombibus iz agencije koji nas je dovezao do hotela. Tu smo najprije proslavili, jedan dan se odmarali i dogovorili s gazdom hotela da nam organizira posjet plemenu Masai i razgledanje dva safarija. U gradiću Moschiju bilo je vrlo živo. Čim se pojavimo mi bjelci sa svih strana narupe domorodci i nude razne suvenire, filmove za fotoaparati, voće, majice, kape i razne domaće artikle. Obično traže 10 puta više nego što stvar vrijedi, pa se moraš cjenjkati i tek kada odlaziš, juri za tobom i pristaje za bilo koji iznos. Na ulicama se i roštilja, nema posebnih štandova, a roba se vadi iz sanduka koji stoje na prašnjavoj zemlji.

Životinjski svijet najveće bogatstvo Afrike

Jedanaestog dana našeg boravka u Africi posjetili smo naselje plemena Masai koji je pretvoren u turističku atrakciju. U ovom dijelu

Afrike živi oko 12.000 jednog od najjezotičnijeg i najtradicionalnijeg plemena u Africi. Za razgledanje naselja koje se sastoji od tridesetak kuća napravljenih od pruća i trske zazidane blatom i pedesetak stanovnika u tradicionalnim nošnjama trebali smo platiti 50 USD. Svi su nas dočekali obučeni u original crvenim narodnim nošnjama, a muškarci su imali svoja dugačka koplja i plesali oko nas. Bilo je dosta djece koja su bila jako neuredna što se vidjelo na rojevima muha koje su im se šetale po licu. U jednoj kući naišli smo na čovjeka koji je bio na samrti, izgledao je tako izborni i staro, a imao je svega 42 godine. Mladi muškarci koji ulaze u momačku dob ne mogu se ženiti dok ne ubiju kopljem lava.

Naredno jutro u dvorištu hotela Kindoroko poslije doručka čekao nas je dugački landrover u koji je stalo nas sedam, vođa koji je ujedno bio kuvar i vođa. Uputili smo se u nacionalni park Lake Manyara prvi životinjski safari. Lake Manyara je veličine 3.199 četvornih kilometara, smješteno je uz jezero, a u rezervatu smo vidjeli mnoštvo životinja među ostalim lavovi, slonovi, bufali, zebre, gazele, žirafe i mnogobrojne vrste majmuna koji su nas prijateljski obilazili. Pomalo smo zavidili tim brojnim životinjama što žive u prekrasnom prirodnom okruženju uz jezero i šumama visokih egzotičnih stabala. Brojne ptice vrste u različitim bojama uz svoje glasanje i cvrkutanje, kao da su nas pozdravljali. Veselje majmuna što im netko dolazi u goste posebno nas je impresioniralo. Netko je zajedljivo dobacio, pa možda smo mi ipak postali od majmuna.

Noćili smo u jednom privatnom kampu pod šatorima i drugog dana se uputili do Wildlife Lodga na rubu kratera Ngorongoro koji se nalazi na 2800 metara n/v. To je najveći vulkanski krater na svijetu, promjera 20 km, a dubok 610 metara. To je vrhunac svih safarija u Africi. Na dnu kratera nalazi se slano jezero oko kojeg su raspo-

ređene svako u svom okruženju brojne životinjske vrste kao lavovi, slonovi, leopardi, hijene, bivoli, gazele, vodeni konji, nosorozi, gnui, šakali i još neke druge životinje. Wildlife Lodge je veliko naselje, a posebno ima veliki kamp u kojem smo se smjestili i prenoćili u šatorima. U naselje smo dolazili već po mraku kada smo doživjeli zastoj u prometu zahvaljujući jednom velikom slonu koji je stao na cestu i ne miče se. Čekali smo više od jednog sata da se skloni i da prodemo. Pred zoru me probudi Splećo i uzbudljivo poviče evo slon među šatorima. Otvorim zaslon šatora i stvarno vidim najprije jednu bateriju koja odmiče naglo na drugu stranu, a potom neku strku ljudi kako panično bježe. Ja smireno velim dajte smirite se, jer ako se životinja ustraši od nas ljudi bit će šatora svuda po naselju. Kad smo se malo smirili ustanovili smo da to nije bio slon nego veliki bivol.

Nakon ustajanja vidjeli smo i naoružane vojnike koji su skoro došli u sukob s pastirima Masajcima, koji su u tom dijelu čuvali svoje stado. Još jedan dan razgledanja safarija ostat će nam u sjećanju do kraja život. Spustili smo se na drugu stranu kratera i prolazili na dvadesetak metara od careva životinja lavova koji mirno leže na leđima i sunčaju se, a lavice se igraju sa svojim lavićima. Ogromna krda bufali kako oni zovu bivoale naganjaju se po ogromnim površinama. Zebre kruže oko jezera i trude se da ne izađu jače od sebe. Plahe gazele se drže ruba šume, a gnui u velikim krdoma traže svoje travnjake. Simpatični flamengosi ponosno dižu visoko svoje glave. Nosorozi izgledaju zastrašujuće, ali se samo mirno šetaju...

Umjesto na Zanzibar-Mombasa

Po dolasku iz safarija u Hotel Kindoroko, zajednička večera i zafrkancija posebno sa kono- baricom Ester, koju je Tom pozvao

da dođe u Hrvatsku i da će je zaposliti u planinarskoj kući Vila Velebita. Tom se sprijateljio s još jednom crnkinjom kojoj je po povratku u Hrvatsku poslao paket higijenskih potrepština s kojima u Africi žene dosta uskudijevaju. U Moschiju smo ostali još dva dana, koja smo dosta sadržajno ispunili od odlaska u tvornicu suvenira smještenoj u jednoj šumi do razgledanja grada Arusche, nešto malo većem od Moschia u kojem se nalazi i zrakoplovna baza. Uz to smo rezervirali autobusnu kartu za Mombasu i otputovali 400 km u istočnu obalu Afrike.

Mombasa je najveći trgovački i lučki centar u tom dijelu Afrike. Ima veliku povijesnu i kulturnu baštinu. Unatoč brojnim ratovima ima ušćevane zidine i unutrašnjost grada. U 16. stoljeću postala je portugalska kolonija, a nakon 20 godina engleska. Danas se razvija u turističko, trgovačko i pomorsko središte. Cijeli jedan dan smo razgledali grad Mombasu, posjetili ogromnu džamiju, staru gradsku utvrdu na kojoj se nalaze ogromni topovi upereni prema Indijskom oceanu otkud su branili Mombasu od stranih osvajača. Nakon razgledanja Mombase kombibusom smo se odvezli 30 km dalje i odsjeli u Tiwi Lodgeu u jednom malom ali prekrasnom turističkom naselju. Tu smo se kupali na pješčanoj ali vrlo plitkoj plaži, uživali u hladu ogromnog stabla baobaba starog preko tisuću godina i odlazili na vrlo lijepe izlete na puste turističke otoke i ronjenje s tuljanima. Na plaži sam se zbog svoje nepromišljenosti skoro utopio, jer sam otišao skakati s nekih grebenova u duboku vodu pa me neka morska struja počela povlačiti prema dubini. Bio sam dosta pribran i jedinu priliku vidio da se vanljudskom snagom plivajući odrazim na površinu oceana i dočepam grebena. Šest dana smo uživali u blagodatima uz obalu Indijskog oceana otkud smo se teškom mukom vratili na vrijeme u Nairobi uoči samog polaska aviona. Naime, kada smo trebali krenuti rezerviranim autobusom iz

Mombasa za Nairobi, autobus nije htio voziti zbog kontrole koja je utvrdila da vozač nema dozvolu za vožnju. Teškom mukom smo našli i posebno platili jedan kombi i došli na aerodrom svega sat vremena prije polaska zrakoplova. A onda zastoj i na aerodromu zbog mjerenja težine prtljage jer su nam zaračunali preveliku težinu za koju smo trebali doplatiti još oko 1500 USD, a kojih više nismo imali. Slučajno sam bacio oko na vagu kada na kojoj nije bilo ništa, a pokazivala je 5,8 kg, što znači da je svaki naš komad prtljage pokazivao toliko kg više. Na moju intervenciju crnac se zbunio i rekao OK, OK i nakon ponovljenog vaganja stvari nismo trebali nadoplatiti ništa. Uzalud smo neke stvari koje nam nisu bile značajne bacili u smeće, a među njima i moje malo starije planinarske cipele koje sam mogao nositi barem nekoliko godina.

Po dolasku u Zagreb imali smo svečani doček uglavnom prijatelja planinara iz Gospića s kojima smo slavili cijelu noć. Svima s kojima smo razgovarali, a i putem tiska smo dali preporuku kada odlaze u Afriku da se čuvaju prijevara na svakom koraku. Varali su obični ulični trgovčići, varale su institucije, agencije, poslovni ljudi, menadžeri, konobari, djelatnici aerodroma i mnogi drugi, što nisam želio publicirati da ne bi zatamnili uspjeh koji smo postigli osvajanjem najvišeg vrha Afrike, kao i sve one lijepe, pozitivne i prelijepe događaje koje smo proživjeli na Crnom kontinentu.

Izgovori nekih riječi:

Jambo Džambo
Moschi Moši
Lodge Lođ
Uhuru peak Uru pik
Lake Mainara ... Lejk Manjara

Za Vilu piše: Tomislav Čanić

uls kolektivne svijesti potaknut vanjskom
inošću kanalizirao prema jedinstvenom cilju.
taj je harmonični entuzijazam brzo splasnuo
nogim negativnim pojavama u društvu. Ne-
trolirana situacija na ulicama i stadionima
jekcija je tih pogubnih utjecaja iz prošlosti
izalost djelomično i sadašnjosti.

ovijesti vandalizma vezanog uz krinku
štva za divljanje, od kojeg istinski sp
ubljenci i pravi navijači najskrenu
bešće se spominju neslavni uz
lanije odakle je kraj
ual huligani. Rad
ine
pskih
wencion
Adidas
nije
ry, A
nsdale
izgre
iltrir
zurom i man
ni nekog uprav
šivanje arkade.
vlad čovik
rijan, podšiša
le crni i ni
andal
rteks
bnoj
dim
sigur
aterna sela, ja mon
vjk koji radi ima 30g na
ogod radi i slušaj čaču i mater isus
o je mišljenje u pogledu širenja casid
hrvatsku huligansku svakodnevicu, diha
ogled Debelog Prca, sudionika jednog navija
og internetskog foruma. Suvremena sociologija
itenzivno se bavi ovom nasilnom supkulturom
li nikako ne može dokučiti zašto se zapravo ti
udi mlade.

znanosti...
- Nemam pojma. Možda je zabava. Mladi se
zabavljaju, a ako i nekog od nas dohvate bit će
da nam je loše pao grah. Fakat nemam pojma
o čemu se tu radi, u života se nisam potukao i
čini mi se da ni neću.

ležernim razmišljanjima televizijskog rubo-
stvenog voditelja Kreše Mišaka može se
znatno seriozniji pristup čovjeka
dobro potući, ali među
nim strogo defi-
stacion
divljanje
aravo
preksima
ak u grupi
versishodno
se da zasac

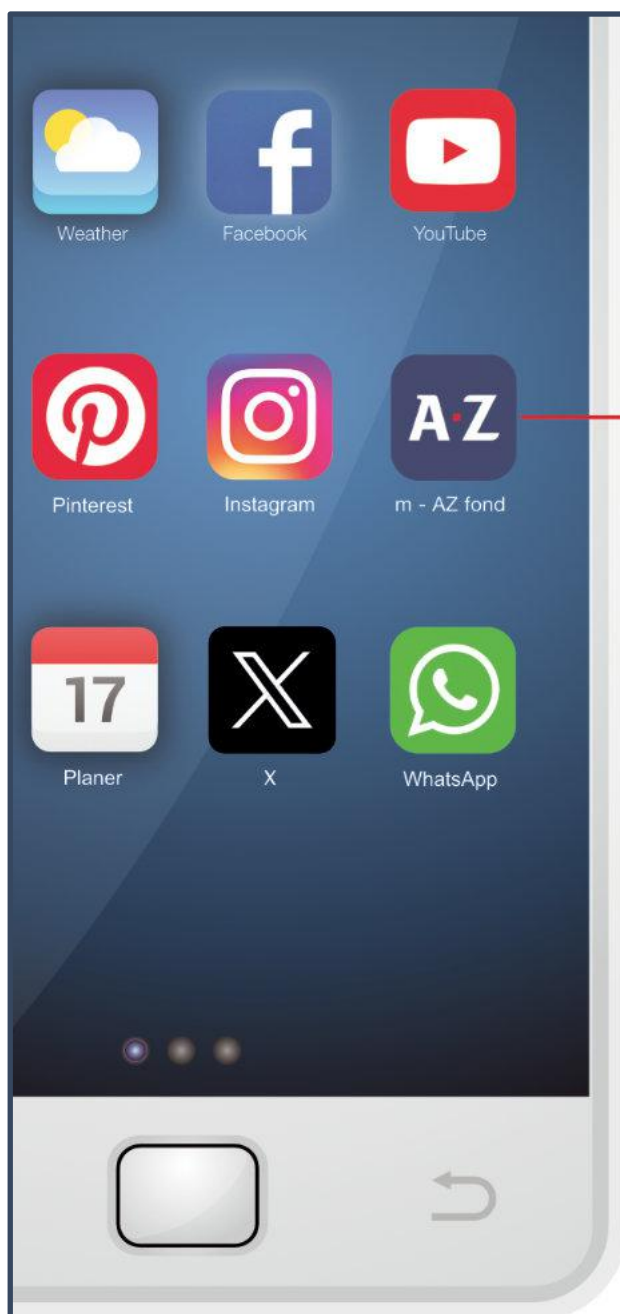
ostao u kru
ne modd
ratiti to
koliko b
ne
u ovaj ti
u Engleskoj
spacije (notorna je la
ne, sam
na ulice)
Scotland
surov
miki
ne na te
nežna škakav
u k
policija teklo ponekad izla
na kraj v
svjetlojato razarijućim tifonim

**Umjesto
nekog
teksta,
OVDJE
MOŽE BITI
VAŠA REKLAMA !**

**Zakupite oglasni prostor
u časopisu
koji u tiskanom izdanju ili
internet formatu čitaju
mnogi u Hrvatskoj i
izvan nje!**

**Vaš oglas može se
izraditi i u
našem
uredništvu**

E-mail:
urednistvo@vila-velebita.hr

Budi u vezi!

Preuzmi mobilnu aplikaciju!

Svakodnevno pratite stanje
na osobnom računu u
obveznom i dobrovoljnom
mirovinskom fondu.
Za više informacija posjetite
www.azfond.hr

ABECEDA SIGURNOSTI

BESPLATNI TELEFON 0800 0099 • www.azfond.hr

A-Z
MIROVINSKI
FONDOVI

GOSPIĆKA GARDA

UVOD

Povijesna postrojba hrvatske vojske u Gospiću osnovana je 2005. godine i od tada je prisutna na svim važnijim društvenim događanjima. Osnivačka skupština postrojbe održana je 16. 5. 2005. godine. Postrojba je u početku svoga djelovanja nosila ime Gospićka garda Vukovi. Povijesna postrojba hrvatske vojske Gospićka garda Vukovi bila je članica Saveza povijesnih postrojbi hrvatske vojske, ali zbog određenih nesporazuma iz njega izlazi, a ponovnim učlanjenjem u Savez povijesnih postrojbi Hrvatske vojske postrojba mijenja ime u Ličku pukovnicu Gospić koje ponosno nosi i danas. U narodu su od osnutka do danas stekli naziv „garda“.

GOSPIĆKA GARDA VUKOVI

Preustrojem Hrvatske vojske, profesionalni sastav legendarne 9. Gardijske brigade iz Gospića „Vukovi“ pripojio se 1. gardijskoj brigadi „Tigrovi“ i time su sa svojih odora skinuli oznake 9. gardijske bri-

Prvih sedam gardista Gospićke garde Vukovi

gade. Kako bi se sačuvalo legendarno ime „Vukova“ tadašnji vojni kapelan i gospićki svećenik, pop Ante Luketić bio je inicijator ideje da se utemelji povijesna postrojba Hrvatske vojske koja bi nosila ime po legendarnim „Vukovima“ i bila svojevrsni zaštitni vojni znak Like i Grada Gospića, kao uspomena na tradicionalnu vojnu hrabrost ličkih ljudi, a ime „Vukovi“ ostao bi kao spomen novije ličke vojničke prošlosti.

U Uredu gradonačelnika Grada Gospića, dana 3. ožujka 2005. godine održan je sastanak inicijativnog odbora za osnivanje udruge Ličke garde Vukovi na kojemu su bili prisutni tadašnji gradonačelnik Grada Gospića Milan Kolić, zamjenica gradonačelnika Marta Grgurić, pop Ante Luketić, Milan Čanić, Milan Ostović, Milan Genda, Milan Franić, Milan Petrlić i Milan Štimac. Sjednica osnivačke skupštine održana je 16. svibnja 2005. godine, na kojoj je donesena odluka da se osniva Gospićka garda Vukovi.

Nakon registracije udruge Gospićke Garde „Vukovi“ udruzi je pristupilo prvih sedam gardista a oni su bili Ivica Hećimović – zapovjednik, Ivica Jelić, Ivica Mraović, Krešimir Prpić, Mile Kosović, Nikola Grgurić i Perica Rosandić.

Zastava i odora gardista Gospićke garde Vukovi

Odore su izrađene na osnovi usmenih uputa naručitelja analiziranih iz članka „Odora graničara Karlovačko-slunjske graničarske pješачke pukovnije polovinom 18. stoljeća“ (Hrvatski vojnik 2002: 103 - 106) i analize pisanog materijala i ilustracije uniforme graničara husara Ličke pukovnije iz 1762. godine (Aralica, Tomislav i Višeslav: 1996). Odora gardista Gospićke garde Vukovi sastojala se od pokrivala za glavu, kalpaka koji je izrađen od smeđeg umjetnog krzna sa crvenim tjemenom koje pada preko boka kape i urešeno je pletenim gajtanom. Košulje, koja je izrađena od bijelog platna. Haljetka, dolme, bez rukava koji je izrađen od crvene čohi i bogato urešen gumbima i vrpčama zlatne boje. Haljetka, kaput koji je izrađen od plave čohi i bogato urešen gumbima i vrpčama zlatne boje. Hlače su izrađene od plave čohi i na prednjoj strani nogavica urešene vrpčama zlatne boje. Pojas tipa Hausarenbinde izrađen je od žute vrpce tehnikom pletenja. Čizme bez mamuza i pojas za sablju izrađeni su od crne kože. Torbica sa grbom izrađena je od crvene čohi.

POVIJESNA POSTROJBA HRVATSKE VOJSKE LIČKA PUKOVNIJA GOSPIĆ

Gospićka garda Vukovi zbog određenih nesuglasica, jedno kraće vrijeme, izlazi iz Saveza povijesnih postrojbi Hrvatske vojske. Iz razloga ponovnog učlanjenja udruge Gospićke garde Vukovi u Savez povijesnih postrojbi Hrvatske vojske te zbog povijesnih činjenica i imena slavne Ličke pukovnije kojoj je stožerno mjesto bilo u Gospiću, udruga Gospićka garda

PPHV Lička Pukovnja Gospić

Vukovi na prijedlog tadašnjeg tajnika Gospićke garde Vukovi Nikole Grgurića-Sokola i uz pozitivna usmena mišljenja kustosice Muzeja Like dr.sc. Tatjane Kolak i pok. biskupa Gospićko-senjske biskupije Mile Bogovića dana 7. veljače 2019. godine mijenja naziv u Ličku pukovnju Gospić.

Promjenom naziva udruge u Ličku pukovnju Gospić odora gardista Ličke pukovnije Gospić ostala je ista kao i odora gardista Gospićke garde Vukovi. Izmijenjen je samo grb i natpis na torbici. Nova torbica je izrađena od crvene čohi i prekriva je pokrivalo od crvene čohi na kojemu je grb i natpis Lička pukovnja Gospić, dok je na prvoj verziji torbice bio grb Gospićke garde Vukovi (glava vuka) i natpis Gospićka garda Vukovi. Novitet je da gardisti u svečanim prilikama nose bijele rukavice na rukama.

U svome postojanju od 127 godina (1746. – 1873.) vojnici Ličke pukovnije sukladno vremenu mijenjali su i izgled svojih odora. Proučavajući dostupne izvore podataka i uz konzultacije s prof. Alexanderom Buczynskim sa Sveučilišta u Zagrebu, Fakulteta hrvatskih studija, Odsjeka za povijest Zbor Ličke pukovnije Gospić donio je odluku da časnici Pukovnije (predsjednik, dopredsjednik i zapovjednik) nose drugačije odore od odora gardista.

Odora časnika Ličke pukovnije Gospić sastoji se od pokrivala za glavu, crnog trnogog šešira, obrubljenog zlatnom bojom (nose viši časnici) ili srebrenom bojom (nose niži časnici). Košulja je izrađena od bijelog platna. Vratna marama je svileni, crne boje. Haljetak, dolma je bez rukava i izrađen je od zelene čohi i bogato je urešen

PPHV Lička Pukovnija Gospić

gumbima i vrpcama zlatne boje. Haljetak, kaput izrađen je od crvene čohi i bogato je urešen gumbima i vrpcama zlatne boje. Hlače su izrađene od crvene čohi i na prednjoj strani nogavica urešene su vrpcama zlatne boje. Pojas tipa Hausarenbinde izrađen je od 12 zelenih vrpca tehnikom pletenja, povezanih sa crvenom tkaninom. Čizme su crne boje bez mamuza, obrubljene žutom bojom i ukrašene s 12 resa (što simbolizira na 12 apostola). Pojasevi za sablju i kuburu izrađeni su od crne kože. Torbica časnika izrađena je od

zelenih čohi i prekriva je pokrivalo od crvene čohi na kojemu je grb i natpis Lička pukovnija Gospić. Na rukama časnici nose bijele platnene rukavice.

Časnici Ličke pukovnije Gospić od naoružanja nose sablje i kubure, a gardisti Ličke pukovnije Gospić od naoružanja nose sablje i puške. Na pokrivalima za glavu, gardisti na klapku i časnici Ličke pukovnije Gospić na trorogrom šeširu ponosno nose grb grada Gospića, što je odobreno Rješenjem o odobrenju uporabe grba

PPHV Lička Pukovnija Gospić

Grada Gospića od 6. srpnja 2021. godine.

ZAKLJUČAK

Povijesna postrojba hrvatske vojske Lička pukovnija Gospić povijesna je postrojba Grada Gospića i Ličko-senjske županije. Članovi Ličke pukovnije Gospić su entuzijasti – hrvatski domoljubi, vjernici koji vole svoju Hrvatsku domovinu i svoj zavičaj. Svojim izlascima Lička pukovnija Gospić prati različite manifestacije u gradu Gospiću i Ličko-senjskoj županiji, a i šire u Republici Hrvatskoj, gdje se obilježavaju manifestacije iz povijesti hrvatskog naroda, obljetnice iz Domovinskog rata, crkvene svečanosti. Svojim djelovanjem su i dodatna turistička vrijednost Grada Gospića i Ličko-senjske županije, a nastupom i odorama plijene pažnju gdje god se pojave. Cilj djelovanja povijesne postrojbe Hrvatske vojske Ličke pukovnije Gospić je štićenje i promicanje nematerijalne baštine Grada Gospića, Like i Hrvatske. Povijesna postrojba Hrvatske vojske Lička pukovnija Gospić svojim djelovanjem revitalizira, čuva i prezentira bogatu hrvatsku i ličku vojnu tradiciju. Jasno je da djelovanje i aktivnosti povijesne postrojbe Hrvatske vojske Ličke pukovnije Gospić izravno doprinose jačanju hrvatskog domoljublja od svog prvog javnog nastupa 09. rujna 2005. godine, tadašnje Gospićke Garde Vukovi koja je za svoje geslo uzela važnu misao hrvatskog naroda „Bog i Hrvati“ i to geslo širi do danas. Lička pukovnija Gospić spada među najuglednije povijesne postrojbe Hrvatske vojske, a tome doprinose i odore koje spadaju među najljepše odore povijesnih postrojba Hrvatske vojske. U tim istim odorama gospićka "garda" pronosi slavu i ponos Gospića i Like.

LITERATURA:

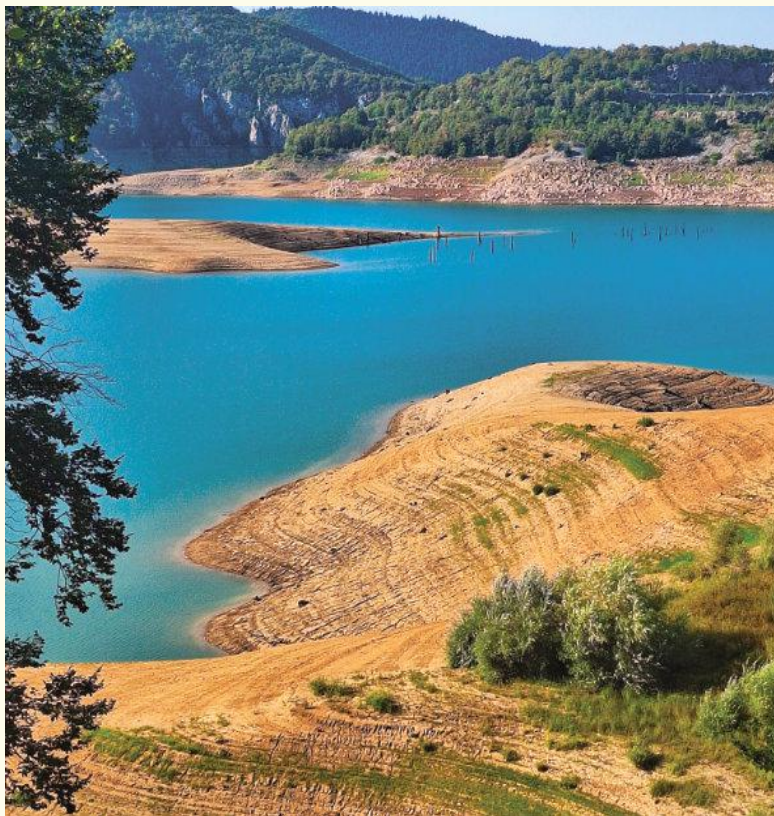
1. Aralica, Tomislav, Aralica, Višeslav: „Hrvatski ratnici kroz stoljeća“, Znanje, Zagreb, 1996.
2. Hrvatski vojnik, srpanj-kolovoz, str. 103-106, 2002.
3. Vrkljan, Joso, Buczynski Alexander: „Povijesna postrojba hrvatske vojske Lička pukovnija Gospić“, Veleučilište Nikola Tesla u Gospiću u suradnji s Hrvatskom akademskom zajednicom, Ogrankom Matice hrvatske u Gospiću, Družbom „Braća Hrvatskog Zmaja, Gradom Gospićem i Ličko-senjskom županijom, Gospić, 2021.
4. Vrkljan, Joso: "Lička pukovnija kroz povijest", Veleučilište Nikola Tesla u Gospiću u suradnji s Ogrankom Matice hrvatske u Gospiću, Gospić, 2022.

*Za Vilu piše:
doc.dr.sc. Joso Vrkljan, dipl.ing.*

Prošle godine ubrzani su pripremni radovi za planiranu izgradnju povećane akumulacije Kruščica.

Ekonomska računica, nadamo se, neće naštetiti ljepoti ovog kraja.

Izvor:
np-plitvicka-jezera.hr

Jeste li znali?

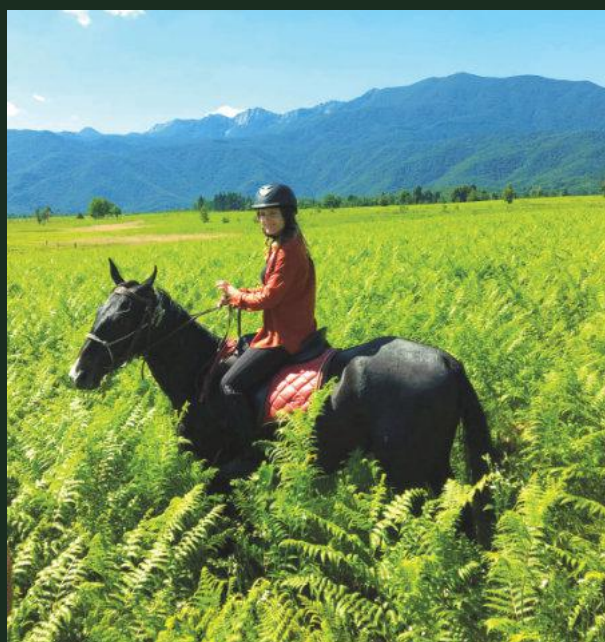
Srednjovjekovna utvrda Krčingrad nalazi se na šumovitom poluotoku između Kozjačkoga i Gradinskoga jezera u sklopu Nacionalnoga parka Plitvička jezera. Dosadašnja arheološka istraživanja potvrdila su da su danas vidljivi ostaci građeni na prijelazu 13. u 14. stoljeće, a široka kontekstualizacija sačuvanih povijesnih izvora ukazala je na to da su ga vrlo vjerojatno izgradili knezovi Babonići da bi zaštitili ulaz na prostor svoje političke i gospodarske domene. Krčingrad se nalazio na vrlo važnom prometnom pravcu koji je, prolazeći prostorom današnjih Plitvičkih jezera, spajao područja srednjovjekovne Drežničke i Krbavske, tj. Ličke županije. U radu se propitkuje teza Emilija Laszowskog da je Krčingrad bio prvobitno središte srednjovjekovne Drežničke županije, analizirajući pritom dosadašnja mišljenja u historiografskoj literaturi, kao i razmatrajući sačuvana srednjovjekovna pisana vrela, ali i različita kasnija svjedočanstva, te promatrajući geostratešku važnost plitvičkoga prostora u razvijenom srednjem vijeku kroz spektar središnjih funkcija nekoga naselja.

Lički Ribnik **Ranch Vel'ki Mlin**

Samo 10-tak minuta od Gospića, podno Velebita, nalazi se malo mjestašce Lički Ribnik, nekadašnji srednjovjekovni Grad Ribnik. Nedavno je pronađena ploča stara 2 tisuće godina iz rimskog doba što svjedoči o njegovom postojanju u povijest, te još uvijek postoje temelji nekadašnje utvrde. Lički Ribnik okružen je rijekom Likom s tri strane a na ulazu u selo nalazi se obnovljena mlinica koja je najstarija mlinica na području Like.

Ali to nije sve o čemu vam želim pisati. Ako ste ljubitelj prirode i životinja, onda je ovo pravo mjesto za vas. Točnije, baš u Ličkom Ribniku nalazi se ranč obitelji Grgurić pod imenom Ranch Vel'ki Mlin. Ja bih rekao da je to mali komadić raja za sve ljubitelje prirode i životinja. Ranč vode gazda Božo, njegova supruga Mirjana i sin Josip. Na ranču se nalazi konji na kojima možete jahati vi i vaši najmlađi. Konji su mirni i pouzdani, tako da se ne morate bojati, ako vam je to prvi susret s njima. Jahati mogu djeca i odrasli. Ako imate malo dijete, ni to nije problem, manja djeca jašu s roditeljem u krilu, dok malo veći i hrabriji jašu sami. Razloga za strah nema jer dok su djeca na konju vodiči cijelo vrijeme drže konje na povodcu jer kako kažu sigurnost im je na prvom mjestu. Ako ste iskusni jahač, onda ste pravi sretnik, jer uz vodiča možete izabrati dužu turu do samog podnožja Velebita i uživati u netaknutoj prirodi uz cvrkut ptica i topot konja. U ljetnim mjesecima možete s konjima ući u rijeku Liku i ugodno se osvežiti nakon ture. Na Vel'kom Mlinu će te se susresti s pasminom konja Ahkal-teke, koja je jedna od izvornih pasmina toplokrvnih konja, stara 3000 godina, a potječe iz Turkmenistana.

U koliko ste zainteresirani za ovo mjesto,
sve što trebate napraviti je
nazvati na 099 399 1898 ili 099 327 8837
i rezervirati svoj termin.

Novo ime škole u Karlobagu

12 godina nakon inicijative "Udruga Ličana "Vila Velebita" iz Zagreba te realizacije postavljanja spomenika Šimi Starčeviću u Karlobagu, sada je i osnovna škola dobila ime: **"Osnovna škola Šime Starčević"**

Hvala županu Ernestu Petryju bez čijeg zalaganja ne bi bilo ni imenovanja!

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I MLADIH
mzmom.gov.hr

KLASA: UP/I-602-02/24-12/00019
URBROJ: 533-09-24-0002
Zagreb, 24. rujna 2024.

Na temelju članka 96. stavka 1. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj: 47/09 i 110/21) u vezi s člankom 91. stavkom 4. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj: 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 151/22 i 156/23) u povodu zahtjeva osnivača Ličko – senjske županije, a u predmetu ocjene sukladnosti akta sa zakonom, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, OIB: 49508397045 donosi

RJEŠENJE

Ocjenjuje se da je Odluka o promjeni naziva Osnovne škole Karlobag (KLASA: 602-01/24-01/207, URBROJ: 2125-01-24-5) koju je dana 1. kolovoza 2024. godine donijela Županijska skupština Ličko – senjske županije, sukladna sa zakonom.

Obrazloženje

Dopisom (KLASA: 602-01/24-01/207, URBROJ: 2125-05-24-6) od 6. kolovoza 2024. godine osnivač Ličko – senjska županija je na temelju članka 91. stavka 4. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi zatražio od ovog ministarstva ocjenu sukladnosti sa zakonom Odluke o promjeni naziva Osnovne škole Karlobag (u daljnjem tekstu: Odluka). U skladu s člankom 91. stavkom 4. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi u slučaju da je školska ustanova osnovana prije stupanja na snagu Zakona o ustanovama (Narodne novine, broj: 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19 i 151/22) te nema osnivački akt, osnivač ustanove dužan je donijeti odluku o promjeni naziva i/ili sjedišta školske ustanove, odnosno dopuni ili promjeni djelatnosti ustanove te podnijeti Ministarstvu zahtjev radi dobivanja rješenja kojim se ocjenjuje da je osnivački akt sukladan zakonu.

Odlukom o promjeni naziva Osnovne škole Karlobag mijenja se naziv Škole tako da sada glasi: „Osnovna škola „Šime Starčević“ Karlobag“, te je ocijenjeno da je navedena Odluka sukladna sa Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i Zakonom o ustanovama.

Slijedom navedenog, riješeno je kao u izreci ovog rješenja.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor tužbom pred nadležnim upravnim sudom u roku od 30 dana od dana dostave ovog rješenja.

Rješenje dostaviti:

1. Ličko – senjska županija
Upravni odjel za poslove župana,
županijske skupštine te odnosa s javnošću
dr. Franje Tuđmana 4, 53 000 Gospić
2. Uprava za odgoj i obrazovanje, ovdje
3. Pismohrana, ovdje

 ELKRO d.o.o. ELEKTROTEHNIČKO PODUZEĆE, ZAGREB
ELEKTROINSTALACIJE • TELEFONSKE INSTALACIJE • KOMPJUTORSKE INSTALACIJE
PROTUPROVALA • VATRODOJAVA • VIDEONADZOR • ATESTIRANJE EL. INSTALACIJA

Josipa Lončara 2h
Zagreb - Jankomir

Tel.: 01/6180 132
Fax: 01/6180 134

www.elkro.hr

E-mail: elkro@elkro.hr

- montaža i popravak električnih instalacija i postrojenja svih vrsta i namjena, telefonskih, kompjutorskih, razglasnih i signalizacijskih instalacija, zvučne i svjetlosne signalizacije
- izvedba svih vrsta elektromontažnih i instalacijskih radova jake i slabe struje
- izvedba gromobranskih instalacija
- proizvodnja raznog elektropriloga
- remont, popravak, održavanje i servisiranje električnih strojeva i ostalih elektro-tehničkih aparata
- protuprovala, vatrodojava, videonadzor
- izrada, sklapanje i montaža elektro razvodnih ormara
- atestiranje elektro instalacija

Gospićani opet bazaju

Eto cijela godina je prošla otkad gospićka generacija 1964./65. nije otišla na izlet. Nekako, što smo stariji, to imamo manje slobodnog vremena, ali zato imamo volje i želje da se vidimo.

Sastali smo se u petak, drugog vikenda listopada 2024.g. u Mrkoplju. Toplo je to mjestašce Gorskog kotara gdje mrki može biti samo

medo ili gusta borova šuma. Vrijedne ruke našeg domaćina izgradile su prekrasnu drvenu kućicu u kojoj smo smješteni i kreće naša lička večera uz pole, kiselo zelje, slaninu,... Naravno, druženje traje do kasno u noć jer moramo osmisлити plan za naredne dane i nastaviti priču tamo gdje smo stali prije godinu dana.

Nakon obilnog doručka u subotu ujutro odlazimo u Vrbovsko posjetiti kanjon Kamačnik i uživati u čudesima prirode: čuti šum slapova, žubor rijeke, osjetiti blagi vjetroć, toplinu jesenjeg sunca i vidjeti raskošnu paletu boja okolnog raslinja. Skakućemo poput dječice, penjemo se uskim puteljcima, pazimo jedni na druge i uživamo zajedno.

U poslijepodnevним satima već smo na Bundevijadi u Vrbovskom gdje podsvjesno osjećamo zub vre-

mena pa kupujemo zdrave proizvode: bućino ulje i brašno, med, čajeve, aroniju i nešto što miriše na djetinjstvo - "HIMBER" iliti sirup od drijena!

E, sve zdravo smo potrpali u torbe, a dan završavamo "nezdravom"

VILA VELEBITA

večerom u Fužinama gdje smo uspjeti i lokalnu konobaricu zbuniti onim dobro poznatim gospićkim ironično-sarkastičnim humorom.

Dan završavamo opet u našoj kućici i ne zaboravljamo da neki u 2024. pune 60 godina pa pušemo u svijećice na torti i nazdravljamo životu.

Druženje kao i obično završava u nedjelju nakon zajedničkog ručka, fotkanja i uvijek punog srca.

Generaciju, di ćemo sad bazat!?

*Za Vilu piše:
Vinka Križan - Eta*

ODABERI BOLJU BUDUĆNOST!®

Kratki studij

PODUZETNIŠTVO

2 godine (120 ECTS)

Prijediplomski studij

FINANCIJE I POSLOVNO PRAVO

3 godine (180 ECTS)

Effectus
veleučilište

Diplomski studij

POSLOVNO UPRAVLJANJE MBA

2 godine (120 ECTS)

Menadžment financija
Menadžment ljudskih potencijala i znanja
Porezi i poslovno pravo
Analitički menadžment
Bihevioralna ekonomija

UPIŠI SE!

Informacije i prijave:
Trg John F. Kennedy 2, Zagreb,

T: 01/611-77 77,

E: referada@effectus.com.hr

www.effectus.com.hr

Kuda ide gospićko školstvo ?

Kao majka dva školarca bila sam prisiljena ulaziti u temu školstva i probleme s kojim se susreću učenici, roditelji, a vjerujem i prosvjetni radnici.

Slušajući od starijih o slavnoj prošlosti gospićke gimnazije dala sam si truda i proučila malo tu povijest i mogu reći da svaki Gospićanin može biti ponosan na sve ono što su nam ranije generacije ostavile u nasljedstvo.

Prema povijesnim zapisima, gospićka gimnazija utemeljena je 1. listopada 1860. godine kao mala realka i bila je jedna od trinaest klasičnih gimnazija u Hrvatskoj, što je tada naišlo na oduševljenje pučanstva.

Rješenje o otvaranju škole, na zahtjev pukovnika Adolfa pl. Bermanna, 16. veljače 1860. potpisao je car Franjo Josip II, a ime pukovnika Bermanna ostati će u povijesti upisano zlatnim slovima kao netko tko je u Gospiću ustrojio srednje učilište.

Prve godine upisana su 23 učenika, a od 1868. dozvoljen je i upis djevojčicama.

Na temelju zalaganja glavara krajiške zemaljske uprave Franje baruna Filipovića, car Franjo Josip II je dozvolio 1878. godine da četverorazredna realka preraste u osmorazrednu klasičnu gimnaziju,

nazvanu Velika kraljevska gimnazija.

„Brinući se uvijek neumorno i oćinski za dobrobit i napredak naroda, iz ćijeg je krila nikao i ljubeći iz sve duše svoj zavićaj, ishodi Njegova Preuzvišenost na previšnjem mjestu svojim zemljacima zavod, koji je pozvan da širi sveopću prosvjetu te oplemenjuje duh i srce, ishodi im gimnaziju, i otvori tom umom bogatom naraštaju kršne Like nove puteve, i ako bude volje boćje i blagoslova, plodnije po napredak i blagostanje; sebi postavi njegova Preuzvišenost vjekovjećni te stoga najljepši spomenik u srcima svojih zemljaka :duboku harnost.“

Iste godine, general Franjo barun Filipović donio je naredbu kojom se siromašnim, a marljivim učenicima gimnazije dodjeljuje potpora od 400 forinti za školske knjige i ostale potrepštine te za nabavu zimske odjeće. Takvu potporu dobilo je 36 ućenika.

1879. osnovano je i Društvo za potporu siromašnih gimnazijalaca pod pokroviteljstvom baruna Franje Filipovića koje je imalo 11 ćlanova utemeljitelja i 53 ćlana podupiratelja. Svi su oni imali obavezu uplaćivati određena sredstva u blagajnu Društva za pomoć siromašnim, a vrijednim gimnazijalcima.

1893. godine Likom je, u obilasku škola, prolazio Izidor Kršnjavi, odjelni predstojnik za bogoštavlje i nastavu te primijetio veći broj nadarene, darovite lićke djece.

Da bi omogućio takvoj djeci školovanje, odlučio je otvoriti internat. Već slijedeće godine broj upisane djece je porastao sa 130 na 241 ućenika. Kraljevski ćžupanijski lijećnik, dr Ferdo Grospić i kraljevski kotarski lijećnik dr Leon Vrbanić lijećili su besplatno bolesne interniste, a ljekarnik Leon Vrbanić davao je besplatno potrebite lijećkove.

Gospićka Velika kraljevska gimnazija radila je po programu klasićne gimnazije sve od 1927. godine kada postaje Drćzavnom realnom gimnazijom i kao takva, nastava se održava do 1945.

1946. gimnazijalci useljavaju u sadašnju zgradu gdje se do današnjeg dana nalazi Gimnazija Gospić.

Proućavajući gimnaziju kroz povijest, zadivljućje je ćitati o entuzijazmu znaćajnih ljudi pojedinog vremena, o intelektualcima koji su ostavili trag ne samo u gospićkoj povijesti već i šire.

A gdje smo sad?

Uspjeh današnjih generacija i škola rangira se najčešće prema uspjehu na maturalskim ispitima.

A tu baš nismo sjajni. Unazad 10 godina, prema podacima školskog e-Rudnika, nalazimo se na začelju rang liste uspjeha na maturi kao i cjelokupna Ličko senjska županija koja čvrst drži prvo mjesto, ali od dna.

Ocjene iz hrvatskog i engleskog jezika variraju od godine do godine oko ocjene 3, dok prosječne ocjene iz matematike već tradicionalno iznose od 2,2-2,7. Rijetko koje dijete upiše prvi izbor sa liste fakulteta. STEM fakulteti ostaju većinom puste želje.

Problemi se naziru već u osnovnoškolskom obrazovanju što dokazuju i rezultati nacionalnih ispita 4. i 8. razreda osnovne škole. I tu ima prostora za puno napredovanja.

Unatoč lošoj statistici i dugogo-

dišnjem zanemarivanju gospićkog obrazovanja i odnosa prema mladima, zabrinjavajuće je da i dalje nema sluha niti u gradu niti u županiji za ovaj problem.

Ne postoji zainteresiranost, vizija niti želja da i naši mladi odlaze u svijet sa znanjem jer znanje je jedino što im nitko ne može oduzeti i s čim mogu pronositi svoj dobar glas kao i glas svoga grada i županije.

Unatoč ovakvim rezultatima i statistici, vjerujem da će se u skoroj budućnost, među odgovornim ljudima ipak naći snage i volje vratiti gospićkoj gimnaziji stari sjaj.

Jer gospićka djeca zaslužuju znanje isto kao i ona u Šibeniku, Čakovcu, Kutini ili Krapini.

*Za Vilu piše:
dr. Mirjana Vrkljan Radošević*

Ljeto 2024. - Karlobag

Karlobag je mjesto kristalno čistog i bistrog mora, ali i odlične ribe.

PALACE

VRKLJAN

HOTEL PALACE VRKLJAN
KONOBA RIBAR
Otvoreno kroz cijelu godinu!

Karlobag, Trg dr. Franje Tuđmana 1.
+385 53 694 008; +385 95 904 59 50
E-mail: senka12@gmail.com
www.hotelpalacevrkljan.com

Porotnik broj 2

Žanr:	Sudska drama
Godina:	2024.
Redatelj:	Clint Eastwood
Uloge:	Nicholas Hoult, Toni Collette, J. K. Simmons, Kiefer Sutherland, Gabriel Basso
Trajanje:	114 minuta
Država:	USA

Iako je ušao u 95. godinu života, Clint Eastwood i dalje neumorno radi i snima filmove. Jedna od najpoznatijih zvijezda western filmova snimio je svoje četrdeseto redateljsko djelo, film „Porotnik broj 2“ (Juror #2). Može se slobodno reći da je Clint Eastwood najveća živuća legenda Hollywooda. Svoju glumačku karijeru započeo je televizijskom western serijom zvanom Rawhide. Ta serija u zadnje vrijeme prikazivana je na našoj televiziji. Šezdesetih godina prošlog stoljeća karijera ga je odvela u Italiju gdje je za poznatog redatelja Sergia Leonea snimao westernne koji su postigli svjetsku slavu. Trilogija „Dobar loš zao“, „Za dolar više“ i „Za šaku dolara“ postala je klasika westerna. Pamtimo ga i kao inspektora Callahana, lika poznatih detektivskih filmova u 70-ima i 80-tima. Clint Eastwood poznat je u svijetu filma po svojoj svestranosti, te je u filmovima koje je režirao također i glumio, pa čak pisao i glazbu. Snimio je širok repertoar žanrova: biografske, westernne, kriminalističke, trilere i drame. Njegova produkcijska tvrtka Malpaso postala je jedna od respektabilnijih tvrtki u Hollywoodu i jamac kvalitete svojih filmova. U svojoj bogatoj karijeri osvojio je čak 4 Oscara. Dva Oscara 1992. za najbolji film i najbolju režiju za western „Nepomirljivi“, te dva

2005. za za najbolji film i najbolju režiju za sportsku dramu „Djevojka od milijun dolara“. Više je puta bio nominiran za Oscara. Danas je Clint Eastwood legenda i ikona western filmova i njegovo lice svugdje u svijetu predstavlja žanr koji, na žalost, polako izumire. Bez obzira na protok vremena, western filmovi Clint Eastwooda ostat će bezvremenska umjetnička djela. Mnoge njegove uloge dobile su status legendi klasičnih filmova prošlog stoljeća. Glazba koju sklada za svoje filmove

savršeno prati radnju i pobuđuje duboke emocije kod gledatelja. Posebno je upečatljiva tema na klaviru u Oscarom nagrađenom filmu „Nepomirljivi“. Paralelno s glumačkom karijerom Clint Eastwood razvijao je i redateljsku koja traje već više od pedeset godina. Da bi u okrutnom Hollywoodu redatelj snimao filmove neprekidno toliko dugo vremena onda mora biti ne samo veliki umjetnik nego i dobar poduzetnik. Kružila je svojevremeno priča da Clint snimi jedan film koji zaradi velike novce i usreći producente, a nakon toga režira drugi, ali za svoju dušu.

Clint Eastwood rođen je 1930. u San Francisku. Njegove godine pokazuju svu predanost i strast prema filmovima kada snima i u dubokoj starosti. Prije nego je započeo glumačku karijeru, radio je brojne poslove. Bio je čak i šumski vatrogasac, te spasilac. Prijavio se i u vojsku te je bio regrutiran za rat u Koreji, ali na kraju nije išao pošto je doživio avionsku nesreću, koju je na sreću preživio. Svoje vještine i filmsko znanje prenio je i na neke od svoje djece koja su također glumci. Sin Scott Eastwood poznati je holivudski glumac, a u ovom filmu, „Porotnik broj 2“, jednu od uloga ima Clintova kći, Francesca Eastwood. Dakle, dinastija Eastwood ostaje u Hollywoodu.

Film „Porotnik broj 2“ govori o mladiću Justinu Ca-

mpu, bivšem liječenom alkoholičaru koji se spasio upoznaujući djevojku Allison Crewson. Okrenuo je novu stranicu u životu, ostavivši alkohol iza sebe. Justina briljantno tumači mladi engleski glumac Nicholas Hoult. Justinova djevojka, zapravo sada supruga, Allison je trudna i oni sa strepnjom i strahom čekaju bebu budući da je godinu dana prije Allison spontano pobacila blizance. Justin jednog dana dobije poziv na sud gdje mora sudjelovati kao član porote na sudskom procesu. Sudi se osobi zvanj James Michael Sythe, koji je okrivljen da je godinu dana prije ubio svoju djevojku Kendall Carter nakon burne svađe u baru. Kada je počelo suđenje Camp je shvatio da je

bio u isto vrijeme u baru prije godinu dana kada su se u njegovoj blizini posvađali okrivljeni i njegova djevojka. Naime, on je tada, očajan, jer je njegova Alisson taj dan izgubila blizance, svratio u spomenuti bar i naručio piće. Ipak smogao je snage i nakon nekog vremena napustio bar ne popivši piće bojeći se da se ne vrati alkoholizmu. Izašao je iz bara i krenuo prema svom autu i opet je vidio spomenuti par koji se svađao na parking. Djevojka je ljuta, otišla pješice, a James Michael sjed je u auto i odvezao se u nepoznatom smjeru. Justin je došao do svog auta i vidno rastrešen zbog nesretnog događaja krenuo kući. Međutim, zbog jakog nevremena i loše vidljivosti, a i trenutnog psihičkog stanja, udario je autom u nešto, ali nije bio siguran u što. Prepostavio je da se radilo o jelenu ili nekoj drugoj životinji, ali zbog mraka i oluje

nije ništa uspio vidjeti, pa je nastavio vožnju. Nakon nekoliko dana, pored toga dijela ceste pronađeno je mrtvo tijelo djevojke Kendall Carter, a osumnjičen je i uhićen njen dečko. Sada mu se sudi za ubojstvo s predumišljajem. Vrhunac filma nastaje kada Justin Camp, porotnik broj 2, shvati da postoji mogućnost da James Michael nije ubio svoju djevojku nego on sam, nesretnim slučajem, one olujne noći. Od toga trenutka počinje noćna mora za Justina koji sjedi u poroti i odlučuje o sudbini okrivljenog.

Toni Collete, poznata australska glumica, u jednom od svojih boljih izdanja izvanredno prikazuje tužiteljicu koja želi na sve načine dobiti pravnu bitku i poslati okrivljenog na dugogodišnju zatvorsku kaznu jer se kandidirala za državnu odvjetnicu američke savezne države Georgie. Pobjeda u ovom sudskom procesu bila bi vrhunac njene pravne karijere i donijela bi joj ogromnu šansu da postane državna odvjetnica. Porota se sastoji od dvanaest članova i da bi se donijela odluka svih dvanaest moraju glasovati jednako. Film uvjerljivo pokazuje strast kojom tužiteljica napada okrivljenog nošena željom za pobjedom. Čak se i njen prijatelj, odvjetnik okrivljenog, čudi njenoj upornosti i pretjeranom doživljavanju uloge tužiteljice. Istovremeno, Justin Camp trga se u moralnoj dilemi kako spasiti sebe, a ne usositi okrivljenog, što je u stvari nemoguća misija. Te dvije krajnosti, preambiciozna tužiteljica i porotnik u teškoj moralnoj dilemi, savršeno su izbalansirane i nose cijeli film. Redatelj Clint potrudio se održati visoku napetost drame do samog kraja.

Svjetski poznati sustavi ocjenjivanja Rotten Tomatoes i IMDB dali su filmu visoke ocjene. Filmska kritika također je dodijelila pohvale, tako da ljubitelji napetih drama u sudnici trebaju pogledati ovaj film.

Za Vilu piše: Filip Marković

Objavljen Javni poziv za dodjelu nagrade za kratku priču o Domovinskom ratu za učenike srednjih škola u 2025.

S ciljem očuvanja sjećanja i promicanja vrijednosti Domovinskog rata kroz afirmaciju pisane riječi te poticaj na promišljanje o značaju Domovinskog rata kod učenika srednjih škola, a u svjetlu 35. obljetnice državnosti Republike Hrvatske te 30. obljetnice VRO Bljesak i VRO Oluja, Ministarstvo hrvatskih branitelja poziva sve učenike srednjih škola da se jave na ovogodišnji Javni poziv za dodjelu nagrade za kratku priču o Domovinskom ratu za učenike srednjih škola u 2025. godinu, koji je u tijeku od 13. veljače do 14. ožujka 2025. godine.

Više informacija o navedenom natječaju objavljeno je uz prijavne obrasce na stranici:

<https://branitelji.gov.hr>

IZVOR: KABINET ŽUPANA L-S ŽUP.

4 20 21 22 23 24 25
5 27 28 29 30 31

01.01. - Nova godina
06.01. - Sveta tri kralja

6 17 18 19 20 21 22 23
9 24 25 26 27 28

12 17 18 19 20 21 22 23
13 24 25 26 27 28 29 30
14 31

17 21 22 23 24 25 26 27
18 28 29 30

20.04. - Uskrs
21.04. - Uskrsnji ponedjeljak

SVIBANJ

TJ	PO	UT	SR	ČE	PE	SU	NE
18				1	2	3	4
19	5	6	7	8	9	10	11
20	12	13	14	15	16	17	18
21	19	20	21	22	23	24	25
22	26	27	28	29	30	31	

01.05. - Praznik rada
30.05. - Dan državnosti

LIPANJ

TJ	PO	UT	SR	ČE	PE	SU	NE
22						1	
23	2	3	4	5	6	7	8
24	9	10	11	12	13	14	15
25	16	17	18	19	20	21	22
26	23	24	25	26	27	28	29
27	30						

19.06. - Tijelovo
22.06. - Dan antifašističke borbe

SRPANJ

TJ	PO	UT	SR	ČE	PE	SU	NE
27		1	2	3	4	5	6
28	7	8	9	10	11	12	13
29	14	15	16	17	18	19	20
30	21	22	23	24	25	26	27
31	28	29	30	31			

KOLOVOZ

TJ	PO	UT	SR	ČE	PE	SU	NE
31					1	2	3
32	4	5	6	7	8	9	10
33	11	12	13	14	15	16	17
34	18	19	20	21	22	23	24
35	25	26	27	28	29	30	31

05.08. - Dan pobjede i Dom. zahvalnosti
i Dan hrvatskih branitelja
15.08. - Velika gospa

RUJAN

TJ	PO	UT	SR	ČE	PE	SU	NE
36	1	2	3	4	5	6	7
37	8	9	10	11	12	13	14
38	15	16	17	18	19	20	21
39	22	23	24	25	26	27	28
40	29	30					

LISTOPAD

TJ	PO	UT	SR	ČE	PE	SU	NE
40			1	2	3	4	5
41	6	7	8	9	10	11	12
42	13	14	15	16	17	18	19
43	20	21	22	23	24	25	26
44	27	28	29	30	31		

STUDENI

TJ	PO	UT	SR	ČE	PE	SU	NE
44						1	2
45	3	4	5	6	7	8	9
46	10	11	12	13	14	15	16
47	17	18	19	20	21	22	23
48	24	25	26	27	28	29	30

01.11. - Dan svih svetih
18.11. - Dan sjeć. na žrtve Domovinskog rata
i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje

PROSINAC

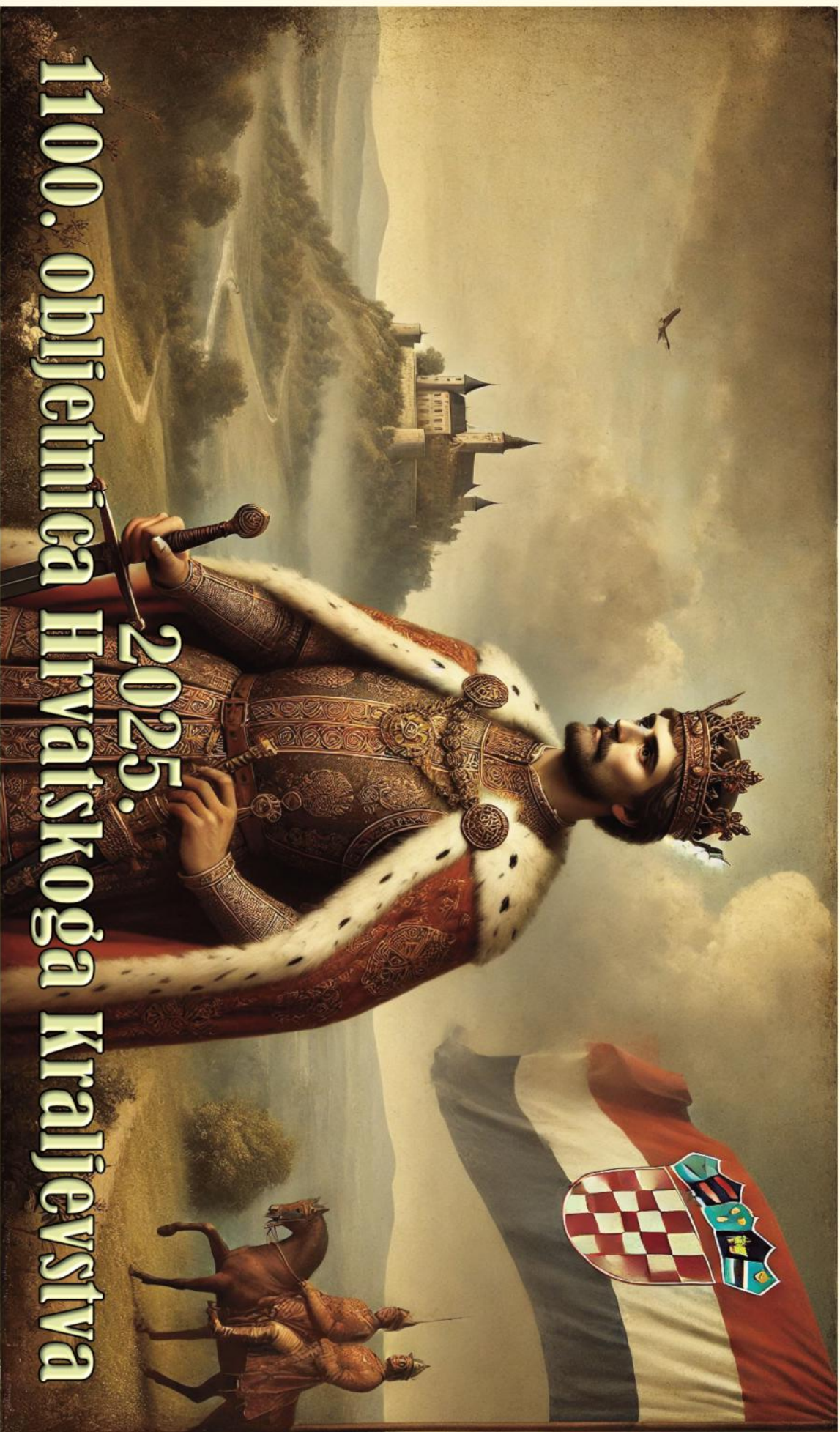
TJ	PO	UT	SR	ČE	PE	SU	NE
49	1	2	3	4	5	6	7
50	8	9	10	11	12	13	14
51	15	16	17	18	19	20	21
52	22	23	24	25	26	27	28
	1	29	30	31			

25.12. - Božić
26.12. - Sveti Stjepan

Sretnu i uspješnu novu 2025. želi vam Udruga Ličana Vila Velebita ~ Zagreb

SIJEČANJ

TJ	PO	UT	SR	ČE	PE	SU	NE
1			1	2	3	4	5
2	6	7	8	9	10	11	12
3	13	14	15	16	17	18	19
4	20	21	22	23	24	25	26

VELJAČA

TJ	PO	UT	SR	ČE	PE	SU	NE
5						1	2
6	3	4	5	6	7	8	9
7	10	11	12	13	14	15	16
8	17	18	19	20	21	22	23

OŽUJAK

TJ	PO	UT	SR	ČE	PE	SU	NE
9						1	2
10	3	4	5	6	7	8	9
11	10	11	12	13	14	15	16
12	17	18	19	20	21	22	23

TRAVANJ

TJ	PO	UT	SR	ČE	PE	SU	NE
14		1	2	3	4	5	6
15	7	8	9	10	11	12	13
16	14	15	16	17	18	19	20
17	21	22	23	24	25	26	27

T. +385 1 369 60 81
F. +385 1 369 60 82
M. +385 98 454 945
E. kabel-servis@zg.t-com.hr

Zavičajna Udruga Ličana "Vila Velebita" Sisak

Nakon što smo Vas obavijestili o radu nakon obnavljanja Zavičajne Udruge Ličana „Vila Velebita“ Sisak prošle 2024. godine bili smo i gosti udruge u Sisku na ličkom prelu i godišnjoj Skupštini.

Uvjerili smo se kako udruga uspješno djeluje u jednoj obiteljskoj i prijateljskoj atmosferi, domoljubnom tonu prema Hrvatskoj i rodnom ličkom zavičaju.

Udruga je i protekle godini učlanila dvadesetak novih članova, aktivno radila i bila na nekoliko značajnih manifestacija u Hrvatskoj i Lici.

Udruga je organizirala zajednički odlazak s potpuno ispunjenim ve-

likim autobusom i nekoliko osobnih automobila u Zagreb u koncertnu dvoranu „Vatroslav Lisinski“ na prekrasan koncert „Liko moja tamburice stara“ 21. travnja 2024.

Nastavljajući tradiciju suradnje sa predstavnicima lokalnih vlasti, gospodarstvenicima, predstavnicima kulturnog i sportskog života u Lici

prošle godine je bilo nekoliko značajnih posjeta, dogovora i uspostavljenih veza udruge i članova udruge.

Između ostalog prošle godine udruga je organizirala prekrasan izlet uz sastanke u Lici punim autobusom članova uz posjete gradu Senju, kuli Nehaj i muzej u Senju, prijem kod vodećih gra-

svečanoj sjednici u Brinju povodom Dana Općine Brinje, a prilikom posjete Brinju na Veliku Gospu skuhali gulaš za goste i domaćine.

U suradnji sa sisačko-moslavačkom županijom i Kulturno-povijesnim centrom Sisačko-moslavačke županije udruga je organizirala 27.9.2024. u novim prostorijama navedenog centra prekrasno „Večer Like“. Na Večeri Like predstavljene su ličke narodne nošnje, pjesme i plesovi Like, večer su uveličali i predstavili se članovi KUD-a

dskih struktura grada Senja gdje je uspostavljena nova suradnja. Udruga je organizirano uz stručno predavanje posjetila Hrvatski centar za autohtone vrste ribe i rakova kraških voda u Ličkom Lešću, posjetila i imala sastanke u Brinju i Otočcu uz zajedničko gledanje utakmice svjetskog prvenstva u nogometu između Hrvatske i Španjolske na trgu u Otočcu.

Sa vlastitom ekipom udruga je sudjelovala i prošle godine na natjecanju u kuhanju gulaša u Otočcu na jubilarnoj 20. po redu Eko Etno Gacka kao i na natjecanju u pripremi kotlovine u Buševcu, a bili su i gosti na maskenbalu u Brinju.

Predstavnici udruge su bili gosti na

Brinje i FA „Etno Siscia Sisak“ izvođenjem tradicionalnih ličkih pjesama. Na Večeri Like mogla su se kušati izvorna lička jela koja su pripremljena u Srednjoj školi Viktorovac i mogla se je pogledati etnološka zbirka obitelji Borić. Pred mnogobrojnom publikom predstavljena je knjiga Ane Lemić „Sela i stanovi na Velebitu: svjedočanstvo života od nastanka do nestanka“. Večer je nastavljena uz druženje, razgovor i nastup tamburaškog sastava „Decre-scendo“.

U prosincu mjesecu 2024. udruga je organizirala redovnu godišnju Skupštinu i krasno ličko prelo u Sisku uz nastup grupe Plitvički bečari i ličke specijalitete, ličke narodne nošnje, goste i članove.

Svake godine udruga osigura članovima upaljače, olovke i zidne kalendre s ličkim motivima pa su tako i ove godine nabavljeni i podijeljeni članovima za 2025. godinu.

Na žalost, prošlu godinu obilježio je i prerani odlazak nakon kratke i teške bolesti mlade članice udruge i Skupštine gospođe Mihaele Perković. Mihaela je od samih po-

četaka rada udruge bila veoma aktivno i predano posvećena radu

udruge, velika pomoć, organizator, suradnik, vedra i draga osobe tako da je to bio veliki udar na obitelj, rodbinu, prijatelje i članove udruge. Hvala joj od srca na svemu!

Udruga je veoma zahvalna brojni sponzorima koji pomažu i prate rad udruge; Dunavski loyd, Lađar d.o.o., Medo grupa d.o.o. Sisak, Sitotisak Dolenčić, NewMip d.o.o. Sisak, Suhomont d.o.o. Vinkovci, ALDA i gospodin Davor Imprić, L.D. Jelen Sisak, Berislav Prša,

Neven Žužić, Dunavko Orešković, Josip Lipovac, Manuela Miletić, L.D. Stari Gaj Sisak, L.D. Jelen Sisak, Restoran Rajski dvori Sisak, Mesnica Cvanciger, knjigovodstveni servis V.R.S. Obrt za knjigovodstvene usluge gospođa Milke Vučetić i Ivane Runjaić koji vode knjigovodstvo udruge, a posebna zahvala na suradnji i pomoći upućena je Zavičajnoj udruzi Ličana „Vila Velebita“ Zagreb, Sisačko-moslavačkoj županiji, Ličko-senjskoj županiji, Općini Brinje, gradovima Senju, Otočcu i Gospiću, te gradu Sisku na ustupljenoj prostoriji za rad udruge.

Članovi i rukovodstvo su svakodnevno u koordinaciji i suradnji, funkcioniraju u kontinuitetu i još je mnogo događanja, rada i suradnje u ovih nekoliko godina iza, a iskreno se nadamo i sigurni smo i ispred ove udruge u nadolazećem periodu. U veljači mjesecu 2025. je

redovna izborna Skupština udruge nakon protekla dva mandata u sastavu od početka obnovljenog rada udruge.

Predsjednik Udruge
Željko Borić
Mob.: 098 174 9402

Za Vilu piše: Željko Borić

Velebit Nes

GRIJANJE

VENTILACIJA

KLIMATIZACIJA

DIZALICE TOPLINE

SPRINKLER SUSTAVI

VODA

KANALIZACIJA

HIDRANTSKA MREŽA

CENTRALNI USISAVAČI

PROTUPOŽARNA BRTVLJENJA

Thermal

 SINCLAIR

HILTI

Brezovička cesta 2 10020 Zagreb GSM: 098 227-433

www.velebitnes.hr • info@velebitnes.hr • GSM: 098 227-433

ZAVIČAJNA UDRUGA
LIČANA
»VRILU MUDROSTI«
SLAVONSKI BROD

Aktivnosti 2024.

Lička večer u Slavonskom Brodu

Lička večer u Slavonskom Brodu

Lička večer u Slavonskom Brodu

Lička večer u Slavonskom Brodu

Izlet u Liku - Baške Oštarije

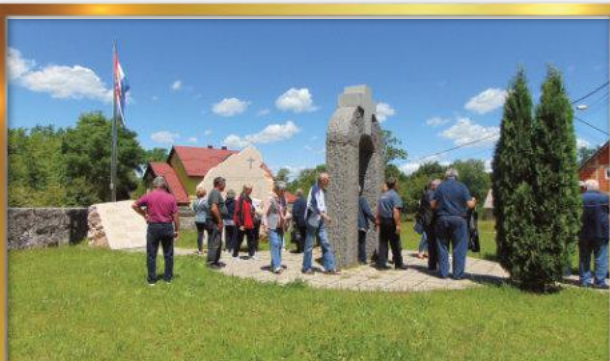
Izlet u Liku - Baške Oštarije

Izlet u Liku - Baške Oštarije

Izlet u Liku - Kubus - Baške Oštarije

Izlet u Liku - Široka Kula

Izlet u Liku - Brinje (domaćini)

Izlet u Liku - Brinje

Vrilo Mudrosti - Skupština

Vrilo Mudrosti - Skupština

Vrilo Mudrosti - Skupština

Marija Korać-Rukavina

Put u Liku

*Ličani se spremili u Liku
svoju dragu i jedinu diku.
Poranili i u pet krenuli
al' pospani stvarno nisu bili.
Zapjevali odmah himnu svoju,
provjerili jesu l' svi na broju.
Zamiriše odmah rakijica,
ozarena postadoše lica.
Kruže boce svatko svoju nudi,
svoju pije, a za tuđom žudi.
Nismo dobro iz Broda ni krenuli
sendviče smo svoje povadili.
Zamiriše kobasa u zraku
poslije ćemo tražiti mi žvaku.
Zdravko nam se stvarno potrudio
opis puta on je sastavio.
Zdenka se zatim potrudila
sve je nama lijepo pročitala.
Kišica nas sveudilj pratila
al' to nama smetnja nije bila.
Gips je stalno pregled'o sendviče
zaviriv'o gdje je fila više.
Marta nam je baš vesela bila
svoju priču svakom ispričala.
Ponijela je još i dvije deke
sve šarene a tople i meke
da u Lici ne bude joj zima
da ne pije zbog grijanja vina.
Anica se štapom pomagala
pri pjevanju sve od sebe dala.
Sve račune Kaja podmirila
nikom dužna nij' ona ostala.
Martin stalno hodao sa bocom
da l' s rakijom iliti sa votkom,
ali ni to nije sada važno
bez rakije bilo bi svima tužno.
Starčević je i svoj glas pokaz'o
pri pjevanju nije on zakaz'o.
Pjesme stalno pogađala Kaja
koja j' pjesma rijetko kad je znala.
Svi putnici veseli su bili
pjevali su i jeli i pili.
U Lici nam srce je naraslo
skakalo je i kucalo glasno.*

*Večer nam je bila ispunjena
u "Velebnom" lijepo provedena.
Svatko od nas dvije boce popio
poslije toga presretan je bio.
I po crti hodati smo mogli,
lijevu spusti, a desnu smo digli.
Telefonirat Grčević je htio
na mobitelu limit mu je bio.
Imao je dvije lipe samo
drugi lipnja al' to nije znao.
Tele 2 mu zašutio mukom
on je samo odmahnuo rukom.
Salantići na Kizu vodili
odozgar smo i more vidili.
Misa nam je dušu pročistila
mlad svećenik milina ga bila.
I pričest su poneki primili
griješni oni stvarno nisu bili.
Karlobag nam slučajna je ruta
jer smo malko skrenuli s puta.
U moru smo noge namočili
neki nisu čarape skinuli.
U more je svalio se skoro
čika Luka pa nis to mor'o.
Man' se mora i drži se kraja
savjetuje tebi lako Kaja.
Kaž'te nama naši preci stari
što u ličkoj imali ste glavi
da ste Liku kršnu napustili
Slavoniju znojem natopili.
Mi se vama ipak ponosimo
i korijene svoje pohodimo.
Kolače smo Zdenkine svi jeli,
ali su nama na kraju prisjeli.
Dijelili ih Zvone i Anica
duhovita u njojzi je žica
pa kazuje običaje stare
za što naše ženskice ne mare.
Dogodine nosite kolače
na vas je red
Jebo te led.*

Izlet u Liku, 2. i 3. lipnja 2012. godine

Svjetsko prvenstvo u rukometu

Došao je prvi mjesec, koji je među rukometnim zaljubljenicima poznat kao mjesec rukometa. Naime ove godine je Hrvatska bila domaćin, uz Norvešku i Dansku, u organiziranju svjetskog prvenstva u rukometu. Iako smo rukometna velesila kroz povijest, rijetko tko je predviđao prije početka turnira ikakav uspjeh, no krenimo redom. U grupnoj fazi turnira hrvatska je igrala u grupi sa egzotičnim Bahreinom, autsajderom Argentinom, koja ipak nije sila kao u nogometu, te neugodnim Egiptom. Nakon uvodne dvije trening utakmice protiv Bahreina i Arge-

ntine, uslijedio je meč protiv Egipta, kao prvi test Sigurdssonove klape. Nakon te utakmice bilo je puno kritičara koji su bili skeptični. U drugi krug se prenijelo “samo” dva boda, I za prolazak u četvrtfinale je bilo potrebno da se pobjede sve utakmice drugog kruga, gdje su protivni bili Zelenortski Otoci, Island i susjedi Slovenci. Krenulo je odlično, protiv slabših Zelenortski Otoka se uhvatio zamah, koji će se kasnije pokazat da nije stao sve do finala. Redom su padali Islandani, Sloveniju smo u dramatičnoj utakmici pobijedili za prolazak grupe I to sa prvog mjesta i utakmicu protiv još

jednih susjeda – Mađara. Moramo spomenuti i odličnu atmosferu na svakoj utakmici, di su naši igrači imali jaku i dobru podršku fantastičnih navijača. Naime prije početka turnira su tri naša senatora i legende kapetan Domagoj Duvnjak, naš Ličanin Ivan Pešić te Igor Karačić objavili da će se oprostiti od reprezentacije nakon turnira. Ovo je bio njihov “LAST DANCE” kojeg su maestralno odradili, te se veličanstveno oprostili od bogate reprezentativne karijere.

U četvrtfinalu je bila prava borba do zadnje sekunde, gdje smo do-

Destinasjon NORD (MAX PRIS)

	Man - Fra (08 - 18)	Man - Fra (18 - 24)	Man - Fra (24 - 30)
OCC Brumstad	600	750	900
Tonsberg	750	900	1100
Revetal	900	1100	1300
Tjeme Sor	1400	1600	1800
Skoppum	900	1100	1300
Asgårdstrand	900	1100	1300
Horten	1900	1200	1300
Holmestrand	1200	1400	1600
Sande	1600	1800	2000
Drammen	2000	2400	2800
Asker	2500	3000	3300
Oslo	3400	3800	4200
Gardermoen	4800	5500	6200
Kongsberg	2800	3200	3500
Notodden	3500	4000	4500

Destinasjon SØR (MAX PRIS)

	Man - Fra (08 - 18)	Man - Fra (18 - 24)	Man - Fra (24 - 30)
Larvik	650	800	950
Stavern	900	1000	1200
Langesund	1000	1200	1400
Porsgrunn/Hesya	1300	1500	1700
Skien/Sletthyllen	1500	1800	2000
Langesund	1700	1900	2100
Kragerø	2400	2700	3000
Arendal	3800	4600	5200
Kristiansund	5000	6000	7000

BETINGELSER

Priser gjelder for 10 personer. Betalingen skal være på plass senest 14 dager før avreise. Ved avlysning senere enn 14 dager før avreise, gjelder følgende priser: 14 dager eller mer før avreise: 50% av opplyst pris. 7-14 dager før avreise: 75% av opplyst pris. 1-7 dager før avreise: 100% av opplyst pris. Ved avlysning senere enn 14 dager før avreise, gjelder følgende priser: 14 dager eller mer før avreise: 50% av opplyst pris. 7-14 dager før avreise: 75% av opplyst pris. 1-7 dager før avreise: 100% av opplyst pris.

SKOLETAKSI 354,20

slovno napravili čudo. Naime praktički izgubljen meč, smo okrenuli na krilima Našeg Ivana Pešića, koji je bilo u završnici zaključao vrata I omogućio da se vratimo u utakmicu i na kraju u zadnjim sekundama zabijemo za pobjedu preko pivota Marina Šipića, te tako osiguramo polufinale u kojem nam se pridružio stari rival Francuska, te rukometni "el clasico" u prepunoj zagrebačkoj Areni je zagarantirao spektakl. Naime tražila se karta više, koja je dosežala i par tisuća eura. Hrvatska je odigrala savršenu utakmicu, i vratila Francusku na tvorničke postavke, te se potpuno zaslužno plasirala u finale I put u Oslo na dvoboj protiv moćnih Danaca predvođenim strašnim Mathiasom Gidselom. Na put je otišlo dosta naših navijača, a najpopularnija je postala naša zastava UDRUGA LIČANA VILA VELEBITA. Naši su se odlično držali, ali trenutno je Danska ipak svijet za sebe, što su I pokazali na prvenstvu

jer su samo dvije utakmice pobijedili i sa manje od 10 golova razlike.

No posvetimo se malo i našem Senjaninu, fenomenalnom golmanu, Ivanu Pešiću. On se sa Kuzmanovićem fenomenalno nadopunjavao, i velika je zasluga njegova

što smo viceprvaci svijeta. Ivan je pravi primjer kako se poštenim radom sve može, jer njegova životna priča je sve samo ne obična, naime karijeru je počeo u RK Senj, nakon kojeg odlazi u Zamet, iz kojeg prelazi u mađarski mkb Veszprem KC. Dok je časno branio svoje boje, u jednom opuštajućem izlasku sa suigračima dana 08. veljače 2009 u mađarskom gradu Balatonfüredu huligani su napali Ivana i ekipu, pri čemu su ubili rumunjskog rukometaša Mariana Cozmu, te teško ozlijedili srpskog reprezentativca Žarka Šešuma i našeg Ivana koji je izgubio bubreg. Mnogi bi se predali, ali Ivan je ustrajao da se vrati što prije, te je pokazao taj naš lički prkos i snagu i afirmirao se u vrhunskog golmana, koji je strah i trepet protivničkim igračima, i nikome nije svejedno kad Ivan stane između vratnica. Veličanstvenu reprezentativnu karijeru je završio isto tako, veličanstveno, i mi mu ovim putem želimo zahvaliti za sve što nam je svojim obranama donio, i što je na predivan način promovirao našu zemlju i Liku u svijetu. Hvala ti Ivane.

Za Vilu piše: Hrvoje Milinković

10 godina FB stranice
"Priče iz ličkog kraja"

Ličko prelo u Brinju

"Svatko voli svoj zavičaj mili, i mi tebe Liko, ma gdje bili"

Krajem listopada prošle godine održano je Ličko prelo u Brinju u organizaciji Facebook stranice „Priče iz ličkog kraja“ kako bi dostojno obilježili deset godina svoga vrlo plodnog postojanja. Stranica od svog osnutka okuplja veliki broj Ličana i prijatelja Like. Da bi taj hvale vrijedan datum i svoj dugogodišnji rad dostojno obilježile administratorice portala odlučile su to proslaviti ličkim događanjem - Ličkim prelom - u hotelu „Lika“ u Brinju s humanitarnom notom. I tako su dame krenule u organizaciju manifestacije bez obzira na strahove zbog porasta cijena, inflacije i bojazni da neće moći sakupiti dovoljno gostiju sa kojima mogu pokriti sve troškove. Veliku

pomoć im je pružio voditelj hotela „Brinje“ Ivica Mesić. I na kraju je sala bila premalena da primi sve goste koji su htjeli prisustvovati manifestaciji. I time je bila središte ličkog okupljanja. Sastav „Top band“ iz Ogulina pripremio je odličan i raznovrstan program s puno nostalgije za prohujalim vremenima i koji nas je odveo u dane naše mladosti – vrijeme koje još uvijek nije zameo vjetar, zahvaljujući ovakvim entuzijastima, osobito mladoj generaciji koja je ove godine bila dostojno zastupljena. Osjećao se duh Like. Okupili su se naši Brinjaci i Ličani iz Zagreba i okolice, Siska, Slavonije, Like i brojnih drugih naših mjesta. Doživljaj za pamćenje i uspomenu, ali i sjeta na davna vremena naših korijena. Razdragani gosti prepustili su se osjećaju pripadnosti, zaigralo se nekoliko puta ličko kolo, zapjevala Vila i Sokol i ostale pjesme za dušu...

Svega toga ne bi bilo bez podrške Zavičajnog kluba Stajnica iz Zagreba, Općine Brinje i medijske pratnje uredništva portala Lika Club. Ljudi koji zaslužuju da ih se spomene i bez čije podrške najvjerojatnije nikakvih prela ne bi bilo, a koji su tu od samih početaka: načelnik Općine Brinje Zlatko Fumić zajedno sa svojim suradnicima, Nikola Tominać predsjednik Zavičajnog kluba Stajnica, Ante Fumić ispred po-

rtala Lika Club, Anamarija Bogdanić Vlašić ispred Zavičajnog društva Sinac.

Potom i ljudi koji su podržali ideju o organizaciji ličkog prela i u istoj pomogli: Dalibor Pernar koji se pobrinuo za glazbeni sastav – Top band iz Ogulina, Jadranka Vučetić predsjednica Udruge Pavenka iz Brinje, Ana-Maria i Emanuela Smolčić članice ZD Sinac, Ivica Mesić – voditelj hotela Lika Brinje Sjever, voditelj portala „Najbolje iz Like“ Stjepan Dragaš, voditelj Radio Gospića i HKUD Široka Kula – Ivan Starčević, a posebno Ana Sertić koja se pobrinula da rođendan ne prođe bez torte, te fotograf portala Lika Club – Hrvoje Kostelac Pivac.

Načelnik Općine Brinje Zlatko Fumić, pridružio se veselom druženju.

Višak sakupljenih financijskih sredstava i sredstava Općine Brinje – kao pomoć u organizaciji prela – upućen je jednoj teško stradaloj djevojci u prometnoj nesreći za troškove njezinog vrlo skupog liječenja.

Administratorice planiraju nastaviti održavati ovakve manifestacije svake godine.

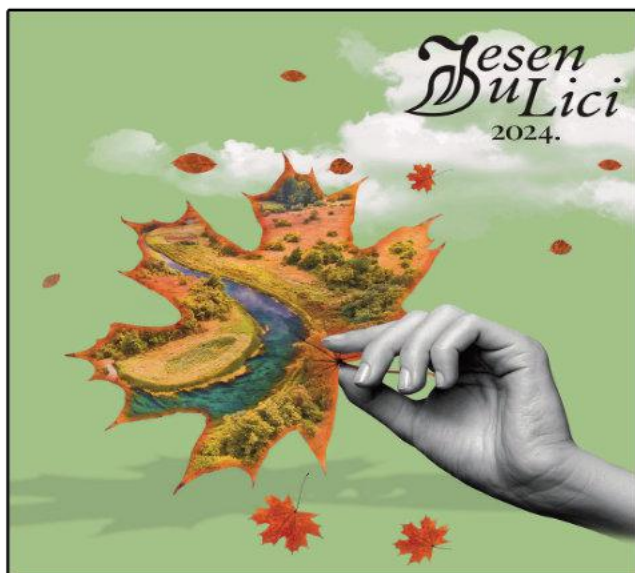

Za Vilu piše: Branka Pavlović

Snijeg u Gospiću 2024.

Ove godine nakon dugo vremena imali smo puno snijega na opće veselje najmlađih.

Jesen u Lici 2024.

Grad Gospić je od 4. do 6. listopada 2024. bio domaćin 26. izdanja manifestacije "Jesen u Lici", tradicionalnog sajma domaćih proizvoda i rukotvorina, koji je okupio brojne izlagače i posjetitelje. Ovaj prestižni

senjske županije i Obrtnička komora Ličko-senjske županije. Turistička zajednica bila je značajan partner u organizaciji, doprinoseći promociji manifestacije i privlačenju posjetitelja iz cijele Hrvatske. Manifestacija "Jesen u Lici"

u bogatom kulturno-umjetničkom programu, nastupima folklornih skupina, demonstracijama starih zanata i edukativnim radionicama. Jedan takav izložbeni štand pripremila je i Udruga Ličana „Vila Velebita“ iz Zagreba okupivši i ostala udruženja Ličana diljem Lijepe naše kao što su Udruge iz Virovitice, Broda, Slatine, Bizovca i Siska. Prvi dan manifestacije svečano je otvoren na Trgu Stjepana Radića u Gospiću, uz prisustvo brojnih uzvanika i posjetitelja. Nakon svečanog otvaranja, na Stočnom sajmištu u Smiljanskoj ulici otvorena je izložba poljoprivredne mehanizacije, koja je privukla velik broj zainteresiranih poljoprivrednika i ljubitelja agrarne tehnologije. Kulturno - umjetnički program prvog dana dodatno su obogatili nastupi folklornih društava "Ante Starčević" i "Dege-nija", pjevačke skupine "Sokolovi" te Hrvatskog kulturno-umjetni-

događaj održan je na Trgu Stjepana Radića i Stočnom sajmištu u Smiljanskoj ulici, pružajući posjetiteljima jedinstvenu priliku za upoznavanje bogate kulturne baštine i autohtonih proizvoda Like. Sajam je okupio brojne izlagače iz različitih sektora, uključujući obiteljska poljoprivredna gospodarstva, obrte, trgovačka društva, poljoprivredne zadruge, škole te javne ustanove koje skrbe o zaštićenim područjima. Glavni organizator manifestacije bila je Ličko-senjska županija, dok su suorganizatori bili Grad Gospić, Razvojna agencija Ličko-senjske županije, Razvojni centar Ličko-

nije samo sajam, već i kulturno-turistički događaj koji doprinosi očuvanju tradicije i jačanju lokalne ekonomije. Osim prodajnog dijela, posjetitelji su mogli uživati

čkog društva "Lika". Ljubitelji tradicijskih običaja uživali su u spektakularnoj reviji konjskih zaprega, koju je organizirala Udruga uzgajivača konja Dorat iz Gospića u suradnji s Konjogojskom udrugom Sokol iz Otočca. Povorka konjskih zaprega krenula je sa Stočnog sajmišta kroz Smiljansku ulicu i Trg Stjepana Radića, nastavila se kroz Kanišku ulicu, a zatim se vratila na početnu lokaciju. Za kraj prvog dana na Trgu Stjepana Radića održan je drugi po redu festival tamburaške, zabavne i pop glazbe "LIKA FEST", koji je okupio brojne izvođače i privukao velik broj posjetitelja željnih dobre glazbe i zabave. Prvu nagradu osvojio je Dražen Žanko s pjesmom Velebite, a pjesma koja je osvojila drugo

mjesto bila je Senka u izvedbi tamburaškog sastava „Prijatelji tambure“ iz Bihaća. I zadnje, ali ne i najmanje vrijedno mjesto, osvojila je pjesma „Mala garava“ izvođača Vlade Dasovića. Publiku je najviše osvojio nastup Stjepana Milinkovića s pjesmom „Liko moja tu žive Hrvati“.

Drugi dan manifestacije započeo je demonstracijom starih zanata na Trgu Stjepana Radića. Udruženje obrtnika Slavonski Brod predstavilo je tradicionalne zanate poput kovača, lončara i tesara, omogućivši posjetiteljima da iz prve ruke vide vještine koje su nekada bile temelj obrtništva. U isto vrije-

me otvorena je 14. Izložba Ličke pramenke, koju su organizirali HAPIH i Udruga uzgajivača ovaca Lika – Gospić, dok je istovremeno započela i 5. Državna izložba buša, pod organizacijom HAPIH-a i Udruge uzgajivača buše. Ovi

događaji okupili su brojne uzgajivače i ljubitelje autohtonih pasmina, koji su imali priliku vidjeti najbolje primjerke ovih vrijednih životinja. Na Stočnom sajmištu u Smiljanskoj ulici održan je 10. Kup mladih uzgajivača Ličko-senjske županije, gdje su mladi natjecatelji pokazali svoje znanje i vještine u radu sa stokom, čime se potiče očuvanje stočarske tradicije među mlađim generacijama. Tijekom cijelog dana manifestaciju su dodatno obogatili nastupi brojnih kulturno-umjetničkih društava. Na pozornici su se redali HKUD "Dejenija" iz Gospića, Ansambl "Pri-

jatelji s Une" iz Bihaća, KUD "Eugen Kumičić" iz Križišća, Mando-linski orkestar "Okruk" iz Okruka, KUD "Šumatac" iz Velike Kladuše, KUD Liskovac iz Cazina, KUD Lipa iz Sinca i KUD Vinac. Njihovi nastupi donijeli su dašak

tradicije i kulturne raznolikosti, stvarajući ugodnu atmosferu za sve posjetitelje. Tijekom drugog dana manifestacije, Udruge Ličana održale su radni sastanak kod domaćina Milana Vrkljana u Gospiću gdje su raspravile o planovima za budućnost prisjećajući se prošlih zajedničkih događanja. Također, svi zajedno su posjetili spomenik posvećen trojici ličkih jezikoslovaca, Anti Starčeviću, Franu Kurelcu i Šimi Starčeviću, te su položili vijence njima u čast. U popodnevним satima na Trgu Stjepana Radića održana je Etno revija u organizaciji Udruge Vrijedne ruke iz Vinkovaca, koja je predstavila bogatu kolekciju tradicionalnih narodnih nošnji i ruko-

tvorina, ističući ljepotu i raznolikost narodnog ruha. Vrhunac drugog dana manifestacije bio je izbor Miss Ličko-senjske županije za Miss Hrvatske 2024., a krunu najljepše ponijela je Jana Biondić. Večer je završila svečanom dodjelom nagrada, čime je još jedan uspješan dan manifestacije "Jesen u Lici" priveden kraju.

Treći dan manifestacije započeo je otvorenjem 4. Izložbe konja hrvatski hladnokrvnjak Ličko-senjske županije, koju su organizirali Udruga uzgajivača konja Sokol iz Otočca u suradnji s Konjogojskom udrugom "Dorat" iz Gospića i Središnjim savezom udruga uzgajivača hrvatskog hladnokrvnjaka. Istovremeno je otvorena i 3. Izložba konja hrvatski posavac Ličko-

senjske županije, pod organizacijom Središnjeg saveza uzgajivača hrvatskog posavca. Kulturno-umjetnički program dodatno su obogatili nastupi HKUD-a "Široka Kula" iz Široke Kule, te VIS-a "Likote" iz Gospića. Manifestacija je svečano zatvorena dodjelom priznanja izlagačima, čime je zaključeno još jedno uspješno izdanje Jeseni u Lici.

Za Vilu piše: Anja Milinković

GE POT

GRADITELJSTVO, PROIZVODNJA I TRGOVINA

10000 ZAGREB, - Fraterščica 96

gepot@zg.t-com.hr

Tel./fax: 01 / 37 02 157

- Izgradnja objekata "ključ u ruke"
- Adaptacije • Fasaderski radovi • Suha montaža

30 godina iskustva

RAVEL d.o.o.

projektiranje, nadzor i gradnja
Brajkovićev prilaz 13, 10020 Zagreb

tel. 01 655 3628, 01 655 3521
01 655 1816, 01 654 7648

fax. 01 654 7649

<http://www.ravel.hr>

e-mail: ravel@ravel.hr

ISO 9001

ZAVIČAJNI KLUB LIČANA "GACKA" BIZOVAC

Jubilarna 20. Lička večer 2024.

Održana je jubilara 20. Lička večer Zavičajnog kluba ličana "Gacka" Bizovac. I ova 20. po redu lička zabava pobudila je izniman interes među svojim članovima, ličanima valpovštine, Osijeka i šire jer je u najavi bilo da će nazočne zabavljati glazbeni sastav "Ličke drvosječe". Ulaznice su planule u tjedan dana tako da se pred zabavu tražila karta više. Očito je da su Anita Žagar i društvo bili dobar mamac da se okupe ličani i njihovi prijatelji, te ugodno provedu večer. Podigli su prisutne na plesni podij svojim hitovima: "Košulja", "Moj sokole", "Kćer sam roda hrvatskoga", "Jednog jutra", a vrhunac je bio izvođenje pjesme "Lička kapo".

Zabava je održana 8. studenog 2024. godine u restoranu "Park" Valpovo uz prisustvo oko 300 osoba. Lijepo uređena sala i jednostavnost pjevačice Anite bili su mamac za ličane u dvorani da se slikaju sa

njom za trajnu uspomenu. Zabavu je vodio i održavao atmosferu naš član Matej Tonković a uvodnu riječ je održao predsjednik Milan Majetić koji je pozdravio sve nazočne i poželio im ugodno druženje. Gosti kluba ličana iz Bizovca bili su predstavnici zavičajnih

udruga iz Belišća, Slatine, Virovitice, Požege i Slavonskog Broda, pročelnik za kulturu grada Gospića kao i predsjednik krovne udruge ličana "Vila Velebita" iz Zagreba Josip Milinković. Kao uvijek poslužena je tradicionalna lička večera: kuhano zelje, meso, kobasice i neizostavni prilog krumpir. Muška pjevačka skupina "Gacka" Bizovac otvorila je zabavu izvođenjem "Lijepe naše" i "Vile Velebita" a kasnije su izveli još jedan set ličkih pjesama i šetano kolo.

Veliku pomoć u organizaciji zabave i prikupljanju tombola je dala građevinska tvrtka "Gradbenik" iz Bizovca kojoj se još jednom zahvaljujemo.

Uz omiljene pjesme naših ličana dočekana je i zora te ostaje uspomena da su se vidjeli i oni stariji članovi Kluba i prisjetili se mladih dana u svom selu pod Velebitom. Zavičajni Klub ličana "Gacka" Bizovac nastavlja i dalje okupljati ličane i njihove prijatelje i kako pjeva naš prijatelj Stjepan Jeršek Štef: "Sinovi smo Velebita i od stare majke Like..."

Za Vilu piše: Milan Ladišić

#optikakraljevic
vidim bolje

OPTIKA KRALJEVIĆ, Zagreb ■ Gajeva 19, t. 01/4825 071 ■ Varšavska 1, t. 01/4872 856 ■ Importan centar, t. 01/4577 123 ■ Trg S. Konzula 4, t. 01/2335 210
www.optikakraljevic.hr

veleprodaja elektromaterijala i rasvjete
usluga projektiranja svjetlotehničkih rješenja

Radnička cesta 220 a, 10000 Zagreb, Hrvatska
e: info@lipapromet.hr | w: www.lipapromet.hr t: +385 1 2415 222 | f: +385 1 2415 244
Radno vrijeme: pon-pet: 07:30 - 15:30 h

Udruga Ličana "Vila Velebita" Zagreb

27. Lička večer 2024.

Održana je u petak 2. veljače 2024. s početkom u 19.30h u restoranu Gastro Globus, Avenija Dubrovnik 15, Zagreb uz tradicionalna domaća jela i bogatu tombolu.

Goste su zabavljali: Grupa BONUS, Samobor, FA „Dr Ante Stračević“, Gospić i tamburaški sastav ZD Sinac, Zagreb. Za dobrodošlicu je u auli služen aperitiv, lička pogača i sir.

Voditelji: Ivana Mihalić, Miljenko-Minja Cvitković i Drago Asić.

U organizaciji Udruge Ličana Vila Velebita iz Zagreba, ponovno je poslije 2018. godine održana tradicionalna Lička Večer u restoranu Gastro Globus, Avenija Dubrovnik 15 u Zagrebu.

U ulaznom prostoru restorana goste je ličkom pjesmom dočekaio FA „Dr Ante Starčević“ iz Gospića i tamburaški sastav ZD Sinac iz Zagreba.

Uz dobrodošlicu ličke rakije, pogače i sira svima je zaigralo srce pri susretu starih prijatelja i evociranju

uspomena. Bio je to uvod u Večer druženja i zabave. Večeri su se odazvali mnogi dužnosnici Sabora i Vlade, Ličko-senjske županije, grada Zagreba, predstavnici Zavičajnih Udruga iz Zagreba i Hrvatske, Ličanke, Ličani i prijatelji Like.

Predsjednik Udruge Josip Milinković pozdravio je uzvanike i drage goste i zaželio im ugodnu večer. Nazočnima se također obratila izaslanica predsjed-

dnika hrvatskog sabora zastupnica Anita Pocrnić Radošević, dopredsjednik Vlade i ministar branitelja Tomo Medved te župan Ličko-senjske županije Ernest Petry.

Nakon pozdravnih govora, F.A. „Dr Ante Starčević“, i tamburaški sastav Z.D. Sinac uz podršku gostiju, izveo je ličku domoljubnu pjesmu „Vila Velebita“.

Također je minutom šutnje odana počast poginulim braniteljima i umrlim članovima društva.

Goste je zabavljao glazbeni sastav „Bonus“ iz Samobora. F.A. „Dr. Ante Starčević“ izvedbom ličkih pjesama i kola dao je večeri štih domaćeg ličkog ugođaja.

Svojom nazočnošću počastila nas je i Lucija Begić, Miss Hrvatske (ličkih korijena) koja je ponosno predstavljala Hrvatsku na 71. izboru za Miss Svijeta koji je održan u New Delhiju u ožujku 2024.

Bogata tombola razveselila je dobitnike istih. Vrlo uspješnoj večeri koja je potrajala do ranih jutarnjih sati nazočilo je 450 gostiju.

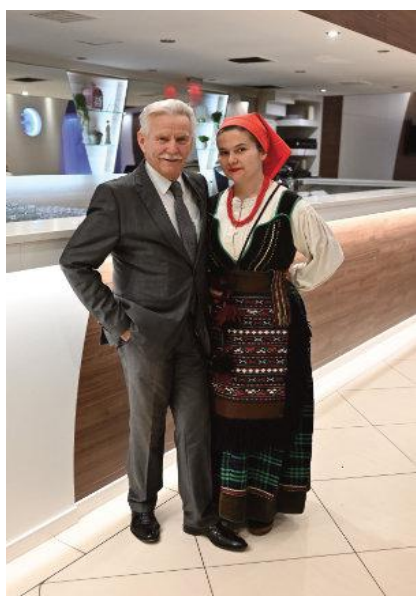

Za Vilu piše: Katarina Kolaković

Fotografije: Foto Badrov

U nastavku pogledajte još fotografija!

ZAVIČAJNO DRUŠTVO SINAC

Aktivnosti Društva u 2024. godini

Od zadnjeg čitanja časopisa Vila Velebita pa do ovog kojeg sada držiš u ruci prošla je godina dana, a upravo ta 2024. godina bila je plodonosna za Zavičajno društvo Sinac, u kojoj su zabilježeno 25 nastupa, odnosno upriličen je neki „ambadorski“ projekt.

Naime, s obzirom da Zavičajno društvo Sinac djeluje u Gradu Zagrebu, svaki nastup koji nije u zavičaju je ujedno ambadorski projekt, jer svojom zvonkom pjesmom predstavljaju Liku u najboljem svjetlu cijeloj Lijepoj Našoj pa i šire.

Izdvojit ćemo par nastupa iz protekle godine ...

Na predstavljanju knjige „Legendarica“

ZD Sinac je svojim pjesmama obojao sve ispričane priče i legende te večeri i na iznenađenje mnogih i njihove pjesme otpjevane te večeri su sve odreda lijepe priče o ljubavi i zavičaju.

Sinac pod križem

U svojem Sincu, u crkvi sv. Ilije, ZD Sinac organizira korizmeni koncert „Sinac pod križem“, što je kao značajan projekt prepoznalo i Ministarstvo kulture, koje ovom koncertu daje svoju potporu, a sve u cilju očuvanja pasionske baštine Like i Hrvatske. Sinac je zahvaljujući tome koncertu postao željeno odredište brojnih folklornih ansambala i pjevačkih skupina iz cijele Hrvatske.

Liko moja tamburice stara

Ime je koncerta koje je Udruga Ličana Vila Velebita organizirala u KD Vatroslav Lisinski, okupivši sva značajna imena hrvatske estrade s ličkim predznakom, kao i sva lička kulturno-umjetnička društva, kako iz Like tako i cijele Lijepe Naše.

A Zavičajci su ponosni što je Vila Velebita odabrala upravo ovaj stih za naslov svog koncerta jer se radi o pjesmi za koju je tekst i glazbu napisao Sinčeranin pok. Ivan Bogdanić (predsjednik ZD Sinac).

Zavičajno društvo Sinac, na čelu sa najmlađim solistom koncerta Lukom Špeharom je stoga i imalo čast otpjevati ovu pjesmu te pjesmu Lička vodolica, a sa Vladimirom Pavelićem Bubijem otpjevana je Lipa stara, što je ganulo mnogobrojnu publiku i izazvalo gromoglasni pljesak.

Dolaskom lijepih dana nizali su se nastupi na otvorenom, a naročito su ponosni na jedan divan nastup u zagrebačkoj Dubravi povodom Ivanje, kada je upravo uz ličku ivanjsku pjesmu zapaljen krijes.

Lika i Slavonija vole se javno

Tako je početak i kraj ljeta obilježen gostovanjima u Bilju i Donjim Andrijevcima. Slavonija topla i raspjevana rado zove Ličane k sebi, a kako i ne bi kad je Slavoniji dika, što ju je naselila Lika.

Na Danima berbe grožđa u Hercegovini - Čitluku i Međugorju

I krš se međusobno voli i privlači. Kršni Ličani tako su došli u goste još kršnjim Hercegovcima pa je tako srce nekolicine sinačkih Hercegovaca bilo veliko kao Velebit kad su došli u svoju rodnu grudu: Drinovce, Čitluk, Vionicu, Međugorje.

Nikoga nije ostavio ravnodušnim nastup na Danima berbe grožđa u Čitluku, kada su Sinčeranani, zajedno sa svojim prijateljima Broćanskim bećarima otpjevali ličku pjesmu „Kad zapiva“, samo sa hercegovačkim tekstom.

Na boksačkom memorijalnom turniru prof. Ivanu Sertiću

Hrvatski boksački savez u čast i na sjećanje pok. Ivana Sertića, profesora, rođenog Sinčeranina, organiziralo je 1. memorijalni međunarodni turnir na Zagrebačkom velesajmu te je tom prilikom bilo pozvano i Društvo Sinac da otvori ovaj događaj. Profesor Sertić boksač te omiljeni pedagog i učitelj boksa brojnih generacija, uvijek je pričao svojim učenicima o ljepotama svojeg zavičaja i naglašavao kako boks i folklor imaju puno dodirnih točaka, a jedna od njih je rad nogu. Dakle nije slučajno da se tik uz boksački ring našao i ZD Sinac.

Kud preslica, tud i tamburica

Izvedba sinačke predane (običaj prela uz pređenje i češanje vune) od stručnog ocjenjivačkog žirija na ovogodišnjoj amaterskoj smotri folkloru Grada Zagreba izabrana je među najbolje izvedbe smotre te je tako zajedno uz bok s još 5 folklornih ansambala Grada Zagreba, ZD Sinac pristigao na završni koncert najboljih izvedbi u KD Vatroslav Lisinski.

Hrvatski biskupi i ZD Sinac

ZD Sinac je prošle jeseni dva puta imao čast pratiti mise u crkvi sv. Ivana 23. pape, u zagrebačkoj Dubravi, koja se nakon potresa, kolokvijalno naziva zagrebačkom konkatedralom. Tako je za Dan župe 11.10. misu je predvodio biskup Egidije Živković iz Železnog, a koncem studenog, prilikom blagoslova pastoralnog centra, misu je predvodio zagrebački nadbiskup Dražen Kutlaša, kojemu je poklonjena lička kapa izvezena s njegovim nadbiskupskim grbom.

Sinac sLika u Zagrebu

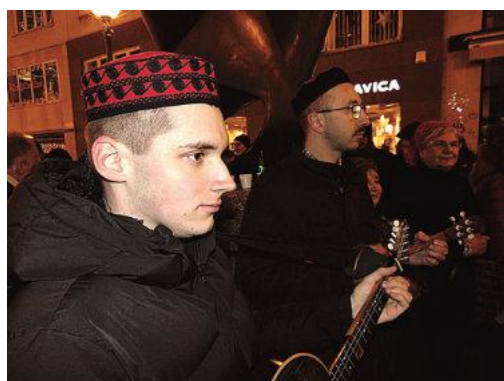
Prva subota u adventu, već tradicionalno pripada, kako sami slikari kažu, najdražoj im likovnoj koloniji u godini. Slikari Sincu poklanjaju svoje radove, a Sinac im se odužuje svojom pjesmom i pjesmom svojih prijatelja glazbenika. Tako se na ovu 4. likovnu koloniju odazvalo 35 slikara, a pjesmom su im se uz domaćine zahvalili i TS Likote iz Gospića, ŽVA Slavuj iz Bukevja, virtuoz na tamburi Darko Čuvidić, a čak je doletio i Galeb Marko sa Plitvičkih Jezera zajedno sa svojom autoricom Martinom Markov. Sve to je u lijepu priču zaognula voditeljica programa Ivana Mihalić.

Na božićnim koncertima u Otočcu i Zagrebu

Ostaje nezaboravan božićni koncert u Otočcu, održan 23.12.2024. jer su zagrebački Sinčerani uz milozvučne božićne pjesme i razdragana srca domaćina, doživjeli pravi bijeli Božić, kakvog priželjkuju već godinama. Od starih kazivača iz Sinca prikupljene su božićne pjesme i pastore, koje su od brojne domaće publike dočekan s oduševljenjem.

I zagrebačka publika u crkvi Tijela Kristova, u Sopotu, ogromnim aplauzom je nagradila Sinčerane i izvedbu njihovih božićnih pjesama.

Na božićnom kolendanju Ličana u Zagrebu.

Već postaje tradicija da Sinčerani na uglu Gajeve i Trga bana Jelačića, u vremenu oko sv. Ivana, pjesmom čestitaju Božić i Novo Ljeto Zagrepčanima i Gradu Zagrebu. Prilika je to kada se uz pjesmu, uštipke, kuhanu rakiju i vino, okupe brojni Ličani sa zagrebačkom adresom. Ove godine upravo za tu priliku došli su i Ličani iz Slovenije, Kanade, Švicarske, a kako onda ne bi i Ličani iz ličke metropole - Gospića.

Sa našom tetom Ketu

Na izletu u Sincu

Za Vilu pripremila: Anamarija Bogdanić Vlašić

Galeb Marko na Plitvičkim jezerima

Promocija slikovnice

U prostoru Hrvatske kuće „Materina priča“ u Zagrebu 7. studenog 2024. godine održana je promocija slikovnice "Marko na Plitvičkim jezerima", dvanaestog nastavka popularnog serijala "Pustolovine galeba Marka po parkovima Hrvatske". Uz Plitvice galeb Marko posjetio je i Biokovo, Brijune, Krku, Lastovo, Sjeverni Velebit, Učku, Telašćicu, Vransko jezero, Mljet, Risnjak i Paklenicu. Serijal "Pustolovine galeba Marka po parkovima Hrvatske" već dugi niz godina uvodi djecu u čarobni svijet zaštićenih prirodnih ljepota, a ovaj najnoviji nastavak vodi ih kroz Plitvička jezera, jedno od najljepših prirodnih čuda Hrvatske. Kroz živopisne ilustracije i zanimljivu priču, djeca imaju priliku upoznati

biljni i životinjski svijet ovog nacionalnog parka te se educirati o važnosti očuvanja prirode. Ova edukativna i inspirativna slikovnica, djelo dr. sc. Martine Markov, dipl. ing. biol.-ekol., uz ilustracije Branke Hollingsworth Nare, još jednom je oduševila male i velike ljubitelje prirode i književnosti. Promocija je okupila brojne zaljubljenike u dječju književnost, prirodu i kulturnu baštinu, a poseban doprinos dao je i glazbeni nastup članova Zavičajnog društva "Sinac" iz Zagreba. O značaju slikovnice nekoliko riječi rekla je i izv. prof. dr. sc. Martina Kolar Billege, Predstojnica katedre za metodike Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u

Zagrebu, koja je istaknula edukativnu vrijednost priče te način na koji potiče dječju maštu i ljubav prema prirodi. Promocija je zavr-

šila ugodnim druženjem i potpisivanjem slikovnice, a prisutni su imali priliku razgovarati s auto-

ricom te saznati više o njezinoj inspiraciji i daljnjim planovima za nastavak serijala. Oduševljenje posjetitelja i pozitivne reakcije potvrdile su da galeb Marko i dalje uspješno ispunjava svoju misiju – približiti ljepote Hrvatske najmlađima i potaknuti ih na istraživanje prirode.

Za Vilu piše: Anja Milinković

Liko moja tamburice stara

Zagreb je 21. travnja 2024. godine bio domaćin jedinstvenog glazbeno-kulturnog spektakla „Liko moja tamburice stara“ u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog. Bila je to večer ponosa i emocija, gdje su se Ličani iz svih krajeva zemlje okupili kako bi kroz pjesmu proslavili i osjetili snagu ličkog kraja i kulture. Večer je započela u predvorju dvorane gdje su posjetitelji imali priliku razgledati izložbu likovne udruge Lika koja je kroz niz slika prikazala pejzaž i motive ličkog kraja. Svi zainteresirani informacije su mogli doznati iz grafičke vizualizacije projekta koji spaja ples i brdoviti lički krajolik, a osmislila ga je autorica Nikolina Šerbetić

Keserić. Također, prije samog početka programa, izvan dvorane atmosferu su dodatno zagrijali članovi tamburaškog sastava Plitvički bečari uz pratnju dobro raspoloženu publiku. Više od 350 izvođača ispunilo je dvoranu zvucima glazbe ličkog kraja, dokazujući da je ono nepresušno vrelo kulturne baštine i ponosa. Publika je imala priliku uživati u bogatom glazbenom programu koji su izveli brojni kulturno-umjetnički ansambli, tamburaški sastavi i solisti.

PJESMA SE ORILA DVORANOM

Prve taktove na pozornici zajednički su izvela sva kulturno umjetnička društva i tamburaški sastavi uz himnu svih Ličana, točnije pjesmu „Vila Velebita“. Voditelj večeri, legendarni Branko Uvodić, pozdravio je sve prisutne i pročitao pjesmu pod nazivom „Pjesma našoj Lici“ autora Ante Rukavine. Program je nastavio pozdravom svih gostiju, te je pozvao predsjednika Udruge Vila Velebita Josipa Miličkovića da se obrati publici. Uz riječi zahvale, predsjednik se našalio da se idući put vidimo u Areni Zagreb. Nakon njega riječ je dobio i župan Ličko-senjske županije Ernest Petry.

PRVI DIO PROGRAMA

Nakon uvodnih riječi, Tamburaški orkestar Gackog pučkog otvorenog učilišta Otočac, pod vodstvom Zvonimira Tonkovića, oduševio je izvedbom "Spleta čardaša" i "Galop kola". Zatim su se na sceni pojavili članovi glazbenog društva „Vila Velebita iz Požege“ te zapjevali pjesme „Gacka pozivlje“ i "San Vila Velebita", a predvodio ih je profesor Valentin Peranović. Velik pljesak izmamili su i članovi KUD-a "Dangubice" iz Kutereva, čiji je album "Momci srebro, a cure su zlato" nagrađen prestižnim Porinom u kategoriji „Najbolji album folklorne glazbe“. Njihova energična izvedba istaknula je bogatstvo ličke glazbene tradicije. Klapska pjesma također je našla

svoje mjesto u programu zahvaljujući muškoj klapi Udruge Ličana "Vila Velebita" iz Virovitice, koja je publiku raznježila pjesmama "Pjevaj mi pjevaj sokole" i "Preko kapele", a vodila ih je Anita Jandrašić. Slavonska pjevačka skupina Gacka iz Bizovca počastila je publiku stihovima pjesme „Slavonija neka ti je dika“. Nakon toga je Folklorni ansambl „Dr. Ante Starčević“ uz kolo i napjeve izveo pjesmu „Kraj Gospića teče Lika“ pod vodstvom Dragice Rogić.

Svoje glazbeno umijeće, s pjesmama „Oj javore, javore“ i „U livadi pod jasenom voda izvire“, pokazala je i jedina muška amaterska skupina koja se bavi tamburicama dangubicama, a s područja Like je, VIS „Likote“, a vodio ih je Krešimir Varga. Najmlađi KUD u Ličko-senjskoj županiji, pod nazivom „Degenija“, uz vodstvo predsjednice društva Antonije Rosandić, izvelo je pjesmu „Divojka je pošla“ i kolo „Tanac“. Folklorno društvo „Otočac“ ispunilo je dvoranu pjesmom „Prelo preli, a meni se drijema“, a vodila ih je Vera Dasović. Najstarije zavičajno društvo Ličana u Zagrebu „Sinac“ predstavilo je pjesmu "Liko moja tamburice stara", u čast preminulog predsjednika Ivana Bogdanića. Uz to, zapjevali su i pjesmu „Vodalica“, a kroz sve to ih je vodila Anamarija Bogdanić Vlašić. Uz sve sastave mjesto na pozornici dobili su i solisti, u ovom dijelu programa to je bio Vladimir Pavelić – Bubi, inače publici poznat i brojnim medijskim nastupima kao što

je sudjelovanje u glazbenim show programima Zvijezde Pjevaju, Ples sa zvijezdama, Pjevaj moju pjesmu i Volim Hrvatsku. On je izveo pjesmu „Lipa stara“ pratnja ZD „Sinac“. Uslijedio je HKUD „Široka Kula“ s pjesmom „O moj Mate najmlađi soldate“, a vodio ih je Ivan Starčević. Za kraj prvog dijela programa nastupila je Kulturno-umjetnička udruga „Gacka“ Ličko Lešće, te otpjevala dvije pjesme „Oj medvjede gorska životinjo i „Ličko Lešće, Otočac i Brinje ...“.

DRUGI DIO PROGRAMA

Nakon kratke pauze, program obogaćen glazbom i plesom je nastavljen. Ličku tradiciju nastavili su predstavnici tamburaške glazbe, među kojima su se istaknuli Ličke drvosječe, sastav koji su 1979. godine osnovala trojica braće Žagar. Njihove izvedbe pjesama "Košulja" i "Lička kapo" podsjetile su na bogatu glazbenu baštinu tog kraja. Plitvički bečari iz Drežnik Grada donijeli su izvorni zvuk tamburice kroz pjesme "Liko moja tamburice stara" i "Preko Kapele ličke gore zelene". Tamburaški sastav Divne

godine, čiji su članovi Slavonci sa zagrebačkom adresom, potvrdio je svoj status pobjednika Lika Festa 2023. godine izvedbama "Neka pjesma dobre ljude miri" i "U san mi dođu tambure". Simpatije publike osvojio je i Ivan Štivić s pjesmama "Moj sokole na Plitvice sleti" i "Imala si sa mnom sve". Iskusi glazbenik Slaven Stilinović, rođen u Gospiću, koji već više od 30 godina djeluje na sceni, izveo je autorsku skladbu "Divna", kojom je osvojio drugo mjesto na Lika Festu 2023., dok je pjesmom "Zadnja želja" još jednom dokazao svoj emotivni glazbeni izričaj. Poseban dojam ostavio je Ante Prkačin, poduzetnik, političar, general i pjevač, koji je izveo

svoju pjesmu "Kralj planina". Uz ove izvođače, koncert su dodatno obogatili Vlado Dasović i Artemija Jelas, koji su svojim duetom "Ličanka sam" i "Tajna najveća" prisjetili publiku na uspjeh koji su postigli na festivalu Zlatne žice Slavonije u Požegi 2007. godine. Dražen Žanko, kantautor i pjevač, donio je emotivne izvedbe "Moja lička zima" i "Od stoljeća sedmog", dok je Boris Čiro Gašparac publiku razveselio pjesmama "Pjevaj mi pjevaj sokole" i "Da sam imo šaku dukata". Mate Bulić, često nazivan "Kraljem dijaspore", svojim izvedbama "Vječni sokol" i "Moja Hercegovina" oduševio je sve prisutne, dok je Stjepan Jeršek – Štef donio snažno finale pjesmama "Sinovi smo Velebita" i "Sve poštivam svoje uživam". Program su zaključili svi izvođači zajedničkom izvedbom "Vile Velebita", još jednom potvrdivši da glazba i tradicija čuvaju identitet i ponos jednog kraja. Svaki izvođač primio je zasluženu plaketu, a izdana je i posebna brošura posvećena koncertu, koja će ostati trajni podsjetnik na ovu nezaboravnu večer.

Za Vilu piše: Anja Milinković

Drago Asić

Drago Asić, dugogodišnji član Udruge Ličana „Vila Velebita“ **dobitnik je nagrade hrvatskog glumišta.** Povodom 60 godina najstarijeg plesnog ansambla suvremenog plesa u Hrvatskoj čiji je član plesač Drago Asić, upriličena je predstava kao oda plesu s tri generacije plesača (od 20 do 70 g.). House Bolero na glazbu Maurice Ravela. Koreograf Slovenac Matijaz Kezir. Predstava je odigrana nekih 20 izvedbi i dobila je nagradu hrvatskog glumišta za 2024 g. S tom predstavom Drago Asić zaokružio je 50 g. umjetničkog rada.

Katarina Kolaković

Katarina Kolaković, dopredsjednica Udruge Ličana „Vila Velebita“ Zagreb, **dobitnica je nagrade grada Otočca**, koja joj je dodijeljena na svečanoj sjednici Gradskog vijeća 20. siječnja 2025. povodom obilježavanja Dana Grada Otočca i proslave blagdana svetog Fabijana i Sebastijana. Nagrada je dodijeljena za dugogodišnji doprinos očuvanja kulturne baštine Grada Otočca kao i promociji Grada Otočca i Gacke i za humanitarni rad, čime je značajno doprinijela promidžbi Grada Otočca i Gacke doline u domovini i inozemstvu. Na kraju dodijele nagrada Katarina Kolaković se zahvalila u ime svih nagrađenih.

Ostvarenje plana i programa rada Udruge u razdoblju od 1.1.2024. do 31.12.2024.

- 02.02.2024.** | Održana 27. Lička Večer u restoranu Gastro Globus u Zagrebu uz tradicionalnu ugostiteljsku ponudu i kulturno-umjetnički program kao izraz očuvanja ličke tradicijske kulture.
- 02. mj. 2024.** | Izdan časopis br. 28 za Liku i Velebitsko primorje „Vila Velebita“
- 21.04.2024.** | U K.D. „Vatroslav Lisinski“ u Zagrebu održan je u rasprodanoj velikoj dvorani koncert „Liko moja tamburice stara“ u organizaciji Udruge Ličana „Vila Velebita“ Zagreb i suorganizatora Ličko-senjske županije. Na koncertu je nastupilo 350 izvođača.
- 13.06.2024.** | Organizirano je tradicionalno polaganje vijenca na grob dr. Ante Starčevića u Zagrebu-Šestine.
- 04.10.2024. do 06.10.2024.** | U Gospiću na trgu Stjepana Radića otvorena je manifestacija „Jesen u Lici“.
- Udruga Ličana „Vila Velebita“ iz Zagreba kao krovna Udruga ličkih zavičajnih društava zajedno s ostalim Udrugama predstavila se na manifestaciji na najbolji mogući način.
- Održan je radni sastanak u organizaciji Udruge Ličana „Vila Velebita“ iz Zagreba i svih Udruga prisutnih na manifestaciji uz druženje na zajedničkom ručku.
- 17.12.2024.** | U prostorijama Udruge u ulici Dragutina Golika 30, održan je radni sastanak Upravnog i Nadzornog odbora s naglaskom na organizaciji 28. Ličke Večeri i izlasku 29. broja časopisa „Vila Velebita“
- Poslije sastanka upriličen je domjenak povodom božićnih blagdana.

Za Vilu pripremila: Katarina Kolaković

Za naše postojeće i nove članove Udruge

Na ovaj način možete jednostavno platiti članarinu **za kalendarsku 2025. godinu**

Skenirajte ovaj kod „mobilnim bankarstvom“, unesite iznos i platite u sekundi.

Potvrdu o plaćanju iz aplikacije samo pošaljite na: ured@vila-velebita.hr

Godišnja članarina iznosi:

ĐACI, STUDENTI, UMIROVLJENICI = **7 €**

OSTALI = **15 €**

Zahvaljujemo!

Skenirajte kamerom svoga pametnog telefona donji QR kod koji će vas odvesti na stranicu Udruge gdje možete pročitati sve brojeve časopisa od 10 do 29 (2007. do 2025.)

Torte

koje ostavljaju bez daha.

Naručite svoje
omiljene torte
putem našeg
webshopa.

Tušak pekare
— Moja —
torta

Kruh

Peciva

Burek

Sendviči

Pizza

Naša poduzetnička priča krenula je prije skoro 25 godina u obiteljskoj kući u Smiljanskoj ulici. U skromnim uvjetima počeli smo proizvoditi fine kruhove zbog čijeg mirisa pečenja je posjet pekarnici Tušak postao nezaobilazan ne samo petkom kad se išlo na placu, nego je to ubrzo mnogima postao dio svakodnevnice rutine. Posljedica toga je bila da je naša proizvodnja rasla, naš asortiman proizvoda se širio i vrlo brzo smo zaželjeli doći svakom od naših vjernih kupaca u susjedstvo. Proširili smo broj prodavaonica kojih sad ima 10 od Gospića preko Perušića do Kosića, Korenice, a i do Karlobaga. Surađujemo sa svim relevantnim kupcima pekarskih proizvoda na području Like (trgovački centri, javne ustanove, restorani i manje lokalne trgovine).

Naš tim trenutno broji preko 50 igrača i time smo postali najveći tim u prehrambenoj industriji u našoj županiji.

Sad gotovo svakodnevno proizvodimo preko 100 pekarskih i slastičarskih proizvoda, a odnedavno smo se upustili i u proizvodnju voćnih nadjeva od kojih su 2 i ponosni nositelji oznake „Lika Quality“.

Partnerstvo u dodiru s tradicijom

Naša snaga uvijek je bila u svježini, ne samo naših proizvoda koji se svakodnevno prave kako bi bili svježiji, nego i sirovina kako bi baš svaki proizvod imao najbolji mogući okus. Stoga je temelj naše proizvodnje povezivanje s lokalnom zajednicom i korištenje sastojaka domaćih proizvođača.

U našim burecima možete pronaći svježe sireve iz sirane Vedrine s proplanaka Velebita, svježe meso hrvatskog podrijetla iz mesnice Cesarica, kao i jabuke iz voćnjaka Ravnih kotara, uvijek iz posljednje berbe. Zajedno s našim partnerima povezujemo zajednicu i osiguravamo da su naši proizvodi izvorno Lički.

www.tusak.hr; E-mail: prodaja@tusak.hr

Gospić - Perušić - Karlobag - Cesarica - Donji Kosinj - Korenica

*Smiljanska 17
*118 Brig. HV 3a
*Budačka bb
*Budačka 24
*Kaniška bb

*Zrinskog i Frankopana 3

*Obala Vladimira Nazora 15
*Obala Vladimira Nazora 35

*Primorska ulica bb

*Donji Kosinj 171

*Trg Svetog Jurja 16

**PLITVIČKA
JEZERA** Nacionalni park
National park

Nacionalni park Plitvička jezera, Znanstveno-stručni centar "Dr. Ivo Pevalek"
Josipa Jovića 19, 53231 Plitvička Jezera, Hrvatska
Tel.: +385(0)53 751 014 / +385(0)53 751 015 / info@np-plitvicka-jezera.hr

